

Badanie opinii mieszkańców Sośnicowic na temat lokalnych problemów środowiskowych

Opracowanie dla potrzeb projektu:
„Umiejętność konsultacji społecznych ‘na styku inwestycje-środowisko’ drogą do zrównoważonego rozwoju”

Wrzesień 2009

Oprac.: mgr inż. Radosław Koppel

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Spis treści

1	Wstęp.....	4
1.1	Charakterystyka Sośnicowic	4
2	Przebieg badania	5
2.1	Charakterystyka próby badawczej.....	6
3	Warunki życia i mieszkania	9
3.1	Ocena zmiany warunków życia i mieszkania	9
3.2	Ocena jakości poszczególnych warunków życia i mieszkania.....	10
3.2.1	Zaopatrzenie w wodę	10
3.2.2	Kanalizacja	11
3.2.3	Sposób ogrzewania	12
3.2.4	Zagospodarowanie / usuwanie odpadów	13
3.2.5	Czystość i porządek	14
3.2.6	Komunikacja	15
3.2.7	Stan dróg	16
3.2.8	Warunki pracy	17
3.2.9	Warunki rekreacji	18
3.2.10	Inne.....	19
3.3	Analiza odpowiedzi na pytania otwarte o wady i zalety miejsca zamieszkania	20
3.3.1	Zalety miejsca zamieszkania.....	20
3.3.2	Wady miejsca zamieszkania	22
4	Stan środowiska naturalnego	24
4.1	Ocena zmiany stanu środowiska naturalnego.....	24
4.2	Ocena jakości poszczególnych parametrów środowiska.....	25
4.2.1	Jakość wody.....	25
4.2.2	Czystość powietrza	26
4.2.3	Jakość gleb.....	27
4.2.4	Gospodarowanie przestrzenią	28
4.2.5	Stan zieleni	30
4.2.6	Inne.....	31

Badanie opinii mieszkańców Sośnicowic na temat lokalnych problemów środowiskowych

4.3	Bogactwo przyrodnicze gminy w ocenie ankietowanych.....	32
5	Wpływ środowiska na zdrowie.....	34
5.1	Ocena wpływu środowiska na zdrowie.....	34
5.2	Oczekiwania dotyczące zmian podnoszących walory zdrowotne środowiska.....	35
6	Gospodarowanie przestrzenią w odniesieniu do środowiska.....	37
6.1	Ocena zagospodarowania przestrzeni ze względu na wykorzystanie specyfiki naturalnego środowiska.....	37
6.2	Inwestycje uciążliwe dla środowiska.....	38
7	Warunki prowadzenia działalności rolniczej.....	41
7.1	Ocena warunków funkcjonowania i rozwoju gospodarstw rolnych.....	41
7.2	Ocena warunków rozwoju rolnictwa ekologicznego.....	42
8	Najważniejsze problemy do rozwiązania.....	44
8.1	Problemy w zakresie ochrony środowiska.....	44
8.2	Postulowane zapotrzebowanie na działania w zakresie ochrony środowiska.....	46
9	Wyniki ankietyzacji w odniesieniu do gminnych dokumentów programowych z zakresu ochrony środowiska.....	48
9.1	Środowisko naturalne.....	49
9.1.1	Walory krajobrazowo-przyrodnicze.....	49
9.1.2	Wody powierzchniowe i podziemne.....	49
9.1.3	Powietrze.....	50
9.1.4	Gleba.....	50
9.1.5	Unieszkodliwianie ścieków i odpadów.....	50
10	Podsumowanie i wnioski końcowe.....	50

1 Wstęp

1.1 Charakterystyka Sośnicowic¹

Gmina Sośnicowice obejmuje 9 sołectw, które oprócz samych Sośnicowic tworzą: Bargłówka, Kozłów, Łany Wielkie, Rachowice, Sierakowice, Smolnica, Trachy, Tworóg Mały. Sośnicowice mogą poszczycić się starym rodowodem, jednakże ze względu na swoją lokalizację oraz rozmiary, miały one stosunkowo mały wpływ na ogólny bieg dziejów regionu górnośląskiego. Cała gmina zajmuje powierzchnię 116km².

Wykres 1-1 pokazuje rozkład ilości mieszkańców w gminie². Przy dobieraniu ilości ankiet wykonywanych w poszczególnych sołectwach kierowano się procentowym udziałem ilości mieszkańców w całym sołectwie.

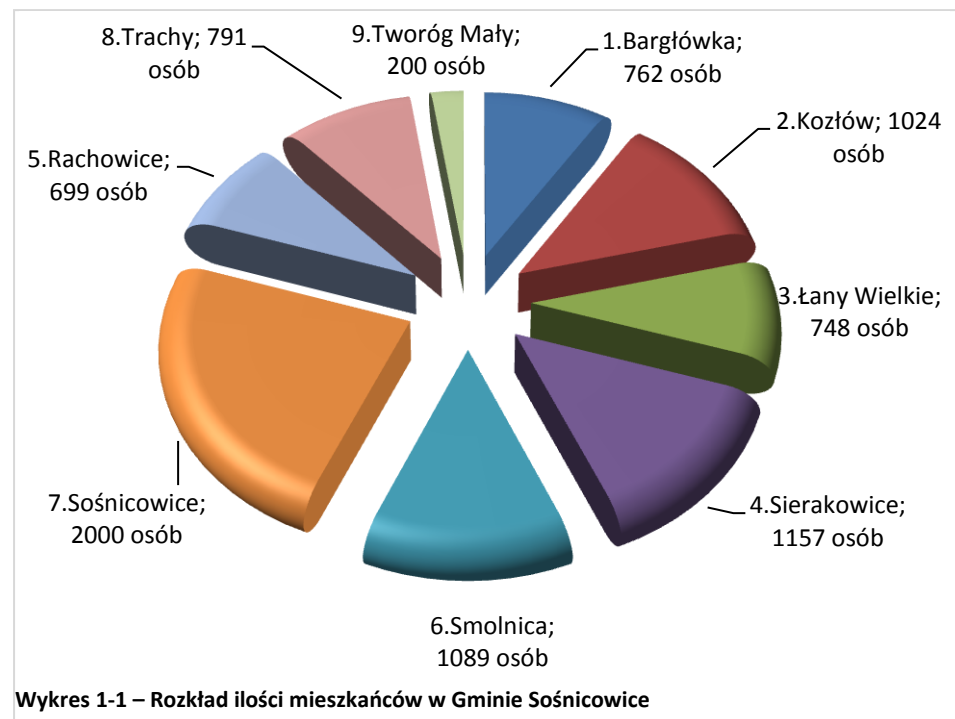
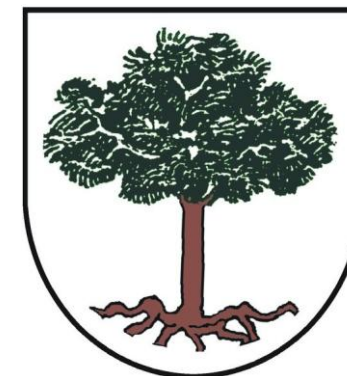
Teren gminy posiada jedno z najkorzystniejszych warunków środowiska naturalnego występujących na obszarach położonych w sąsiedztwie aglomeracji GOP. Opad pyłów notuje się w granicach niższych od dopuszczalnej normy. Średnie normy zanieczyszczenia są również niższe w porównaniu z obszarem otaczającym.

Tereny rolnicze i niezainwestowane w ilości 4 tyś. ha stanowią 35% ogólnej powierzchni gminy, natomiast pozostałą część tj. 58% zajmują lasy.

Gmina Sośnicowice leży w otulinie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Jest to obszar o najwyższych wartościach przyrodniczych i kulturowych objęty ochroną prawną.

Na terenie gminy znajdują się drzewa - pomniki przyrody objęte ochroną prawną tj.:

- aleja 89 drzew w Kozłowie,
- cztery dęby szypułkowe w Łanach Wielkich,
- rezerwat przyrody „Las Dąbrówka” obejmujący grunty leśne o zróżnicowanych typach siedliskowych i zróżnicowanej strukturze wiekowej oraz gatunkowej drzewostanu.

Wykres 1-1 – Rozkład ilości mieszkańców w Gminie Sośnicowice

¹ Ilustracja herbu pochodzi z załącznika nr 2 do Statutu Gminy przyjętego Uchwałą Nr XXII24(Rady miejskiej w Sośnicowicach) z dnia 09.06.2009 r.

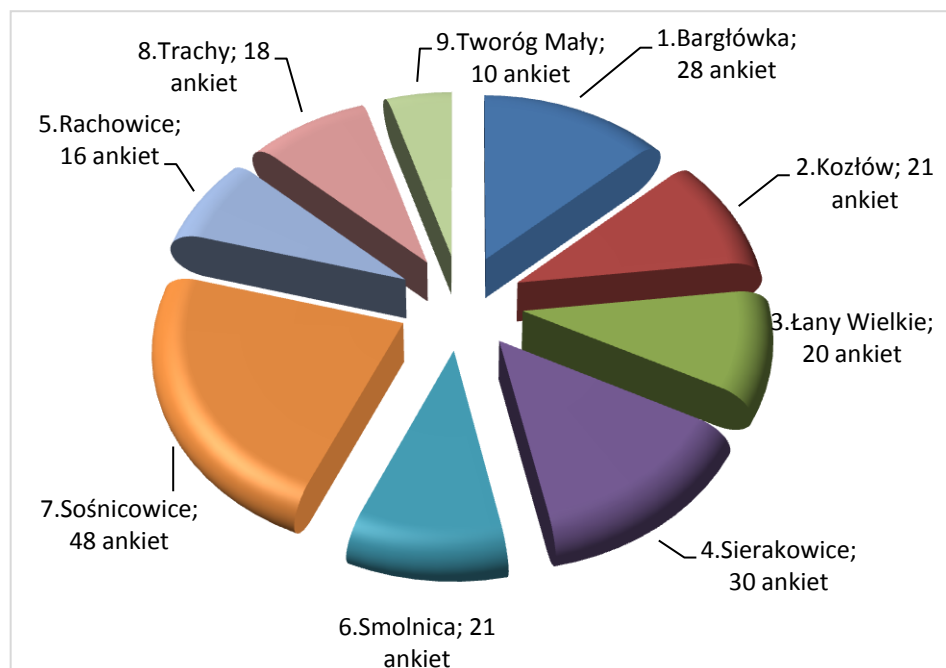
² Na podstawie Strategii rozwoju gmin Sośnicowice 2001 – 2012) <http://sosnicowice.i-gmina.pl/strategia-rozwoju>

2 Przebieg badania

Badanie zostało przeprowadzone na zlecenie Polskiego Klubu Ekologicznego dla potrzeb projektu: „Umiejętność konsultacji społecznych ‘na styku inwestycje-środowisko’ drogą do zrównoważonego rozwoju” przez zatrudnionych na umowę zlecenie ankietowników. Ankietyzacje prowadzono od października 2008 do czerwca 2009. Na podstawie wcześniejszych doświadczeń, ankiety dostarczono bezpośrednio mieszkańcom i odbierano w umówionym czasie. Dało to osobom ankietowanym możliwość spokojnego zastanowienia się nad odpowiedziami.

W sumie zebrano 212 ankiet. Rozkład ilości zebranych ankiet w poszczególnych sołectwach pokazuje **wykres 2-1**. Założono rozkład ilości ankiet zależny od ilości mieszkańców. Założenie to zostało zaburzone w dwóch przypadkach:

- Sołectwo Twaróg Mały: Zebrano 10 ankiet zamiast wyliczonych 5. Uznano, że 5 ankiet nie umożliwia przeprowadzenie jakiegokolwiek analizy statystycznej.
- Sołectwo Bargłówka: Zebrano 28 ankiet zamiast zaplanowanych 18. W sołectwie tym ankiety spotkały się z dużym zainteresowaniem. Przeprowadzone ankiety zostały poddane analizie. Wyniki zebrano i przedstawiono w formie niniejszego opracowania.

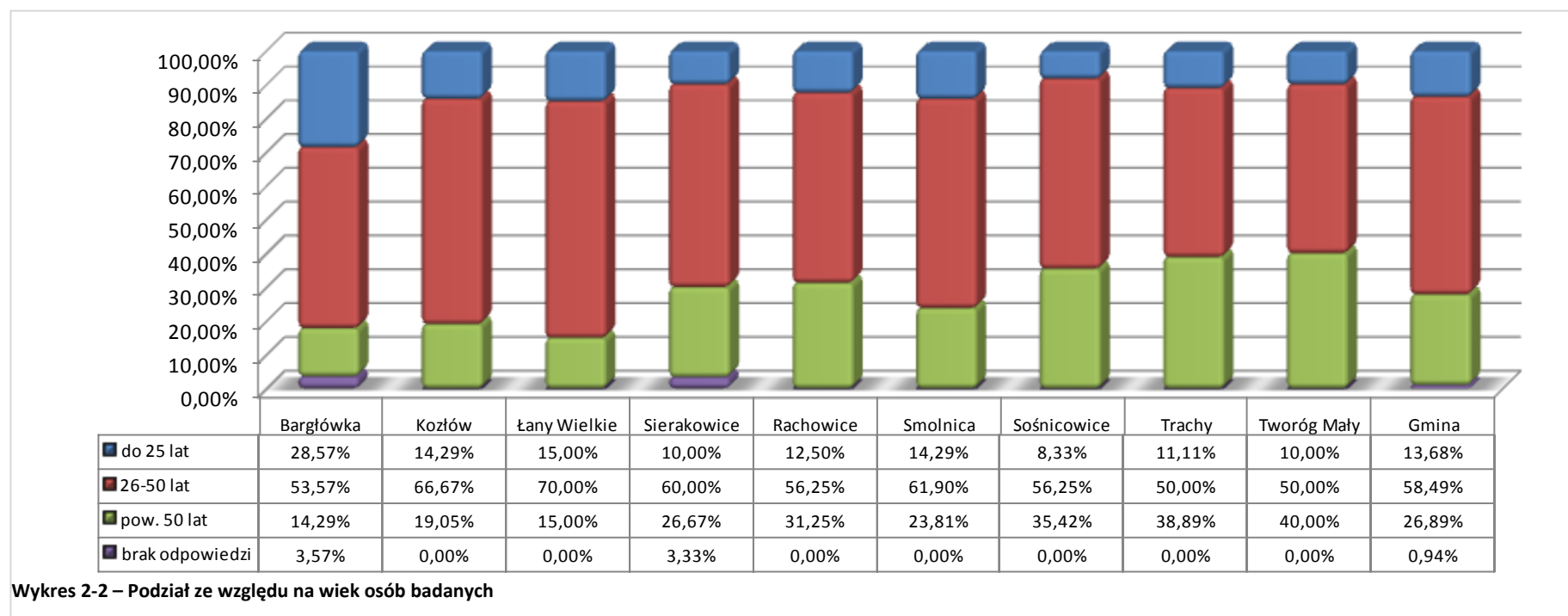

Wykres 2-1 – Ilość ankiet zebranych w poszczególnych sołectwach

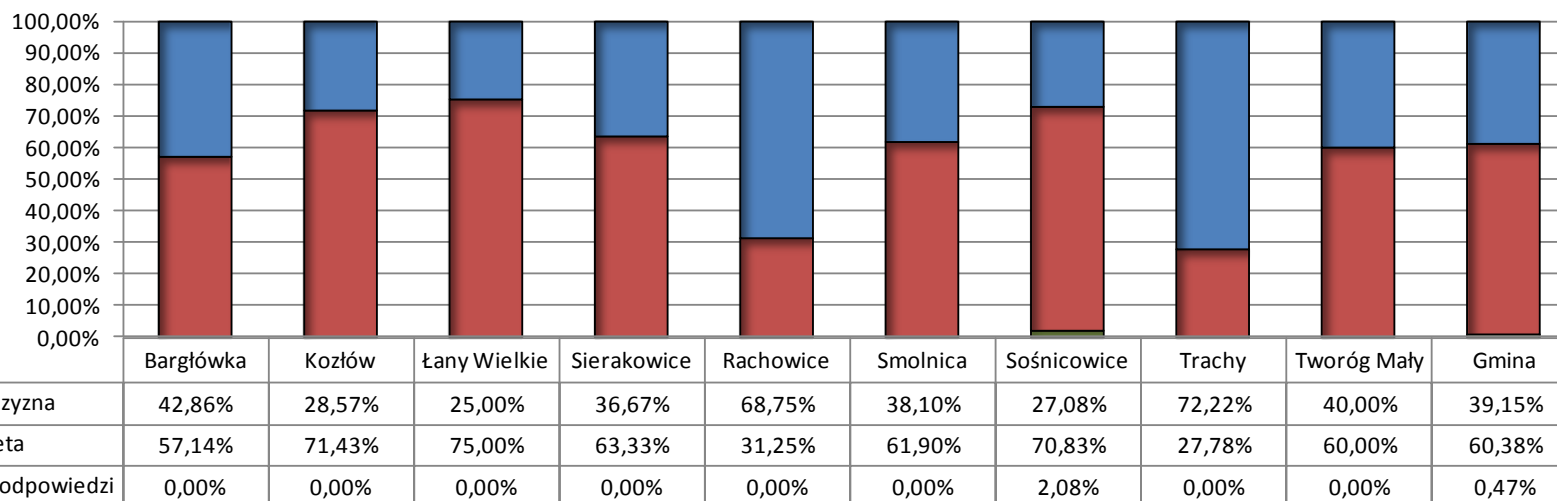
2.1 Charakterystyka próby badawczej

Zgodnie z oczekiwaniami zleceniodawcy, na **wykresach 2-2, 2-3, 2-4, 2-5** przedstawiono charakterystykę próby badawczej w rozbiciu na poszczególne sołectwa. Wybrano formę skumulowanych wykresów słupkowych, co ma na celu maksymalizację czytelności. W każdym wykresie, ostatni dotyczy zestawienia dla całej gminy.

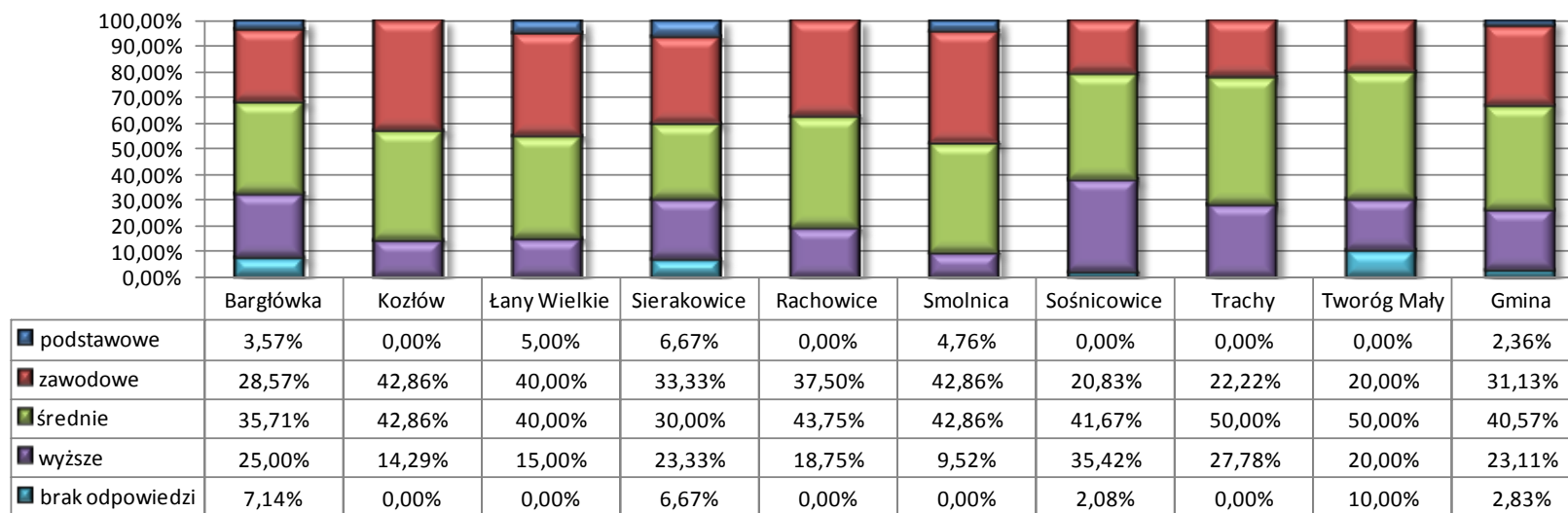
W badaniu nie udało się pozyskać reprezentatywnej, kwotowo-losowej próby dorosłych mieszkańców Sośnicowic. Ankieterzy często spotykali się z odmową udziału w badaniu. Wyniki badania stanowią natomiast próbę reprezentatywną dla grupy osób aktywnych, zainteresowanych wywieraniem wpływu na dalszy rozwój miasta. Są to częściej kobiety niż mężczyźni. W badaniu znikoma była ilość osób o wykształceniu niższym niż średnie. Największy odsetek badanych stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-50 lat. Dało zauważyć się także większe zainteresowanie osób starszych – po 50 rok życia – niż młodzieży do 25 roku życia.

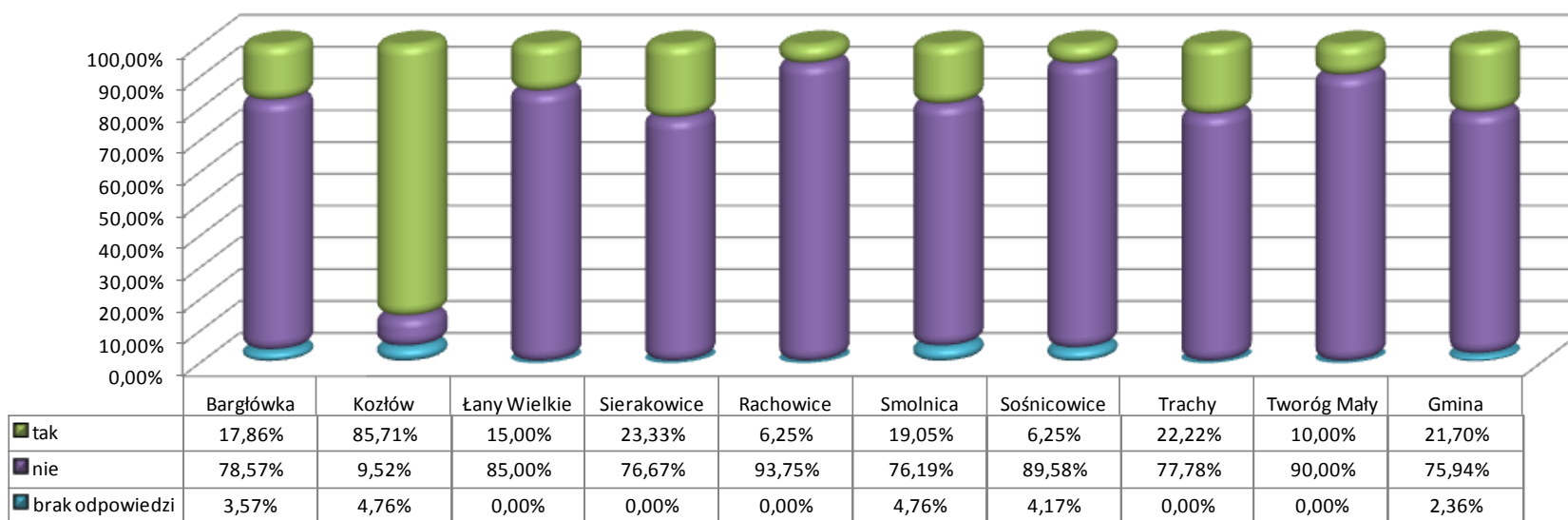
Wykres 2-2 – Podział ze względu na wiek osób badanych

Wykres 2-3 – Podział ze względu na płeć osób badanych

Wykres 2-4 – Podział ze względu na wykształcenie osób badanych

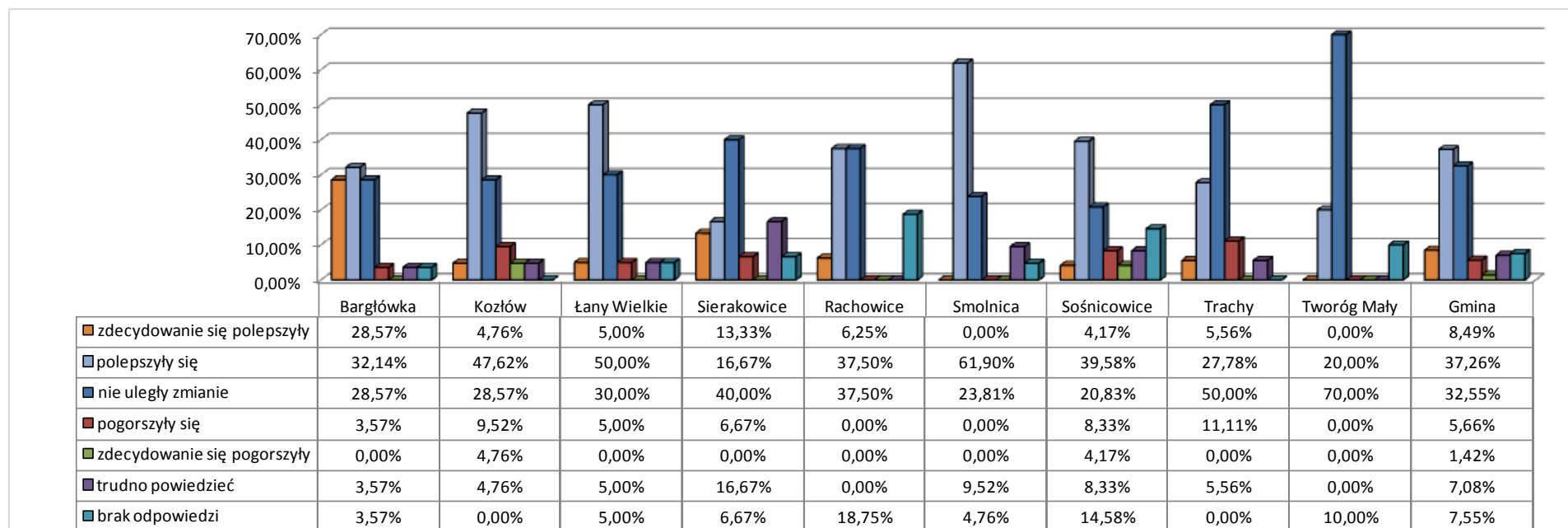
Wykres 2-5 – Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy posiada Pan/Pani gospodarstwo rolne?

3 Warunki życia i mieszkania

3.1 Ocena zmiany warunków życia i mieszkania

Graficzną prezentację wyników odpowiedzi na pytanie o zmianę warunków życia prezentuje **wykres 3-1**. Ankietowani przejawiali raczej tendencję do optymistycznej oceny warunków życia. W Bargłówce pojawiła się wyjątkowo duża ilość (ponad 28%) wypowiedzi stwierdzających znaczne polepszenie warunków życia. Pod względem ilości osób uważających, że ich warunki życia znacznie się polepszyły, za Bargłówką plasują się Sierakowice (13,33%). Zdecydowana większość osób zaznaczała odpowiedź „Polepszyły się”. W skali całej gminy odpowiedź tą zaznaczyło 37% osób. Odpowiedź mówiąca, że warunki życia nie zmieniły się w ciągu kilku ostatnich lat, wybrało w sumie ponad 32% osób. Odpowiedź taka dominowała trzech sołectwach: Łany Wielkie, Trachy oraz Twaróg Mały.

Stosunkowo duże niezadowolenie ze zmian warunków życia wyrazili mieszkańcy Kozłowa, Sośnicowic oraz Trachów.

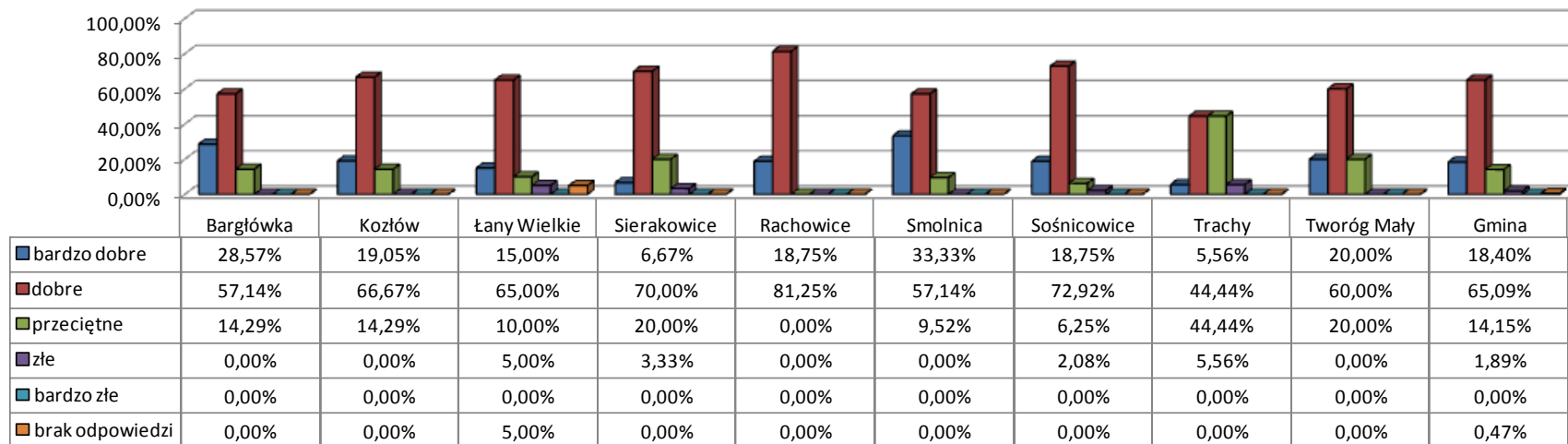

Wykres 3-1 – Prezentacja oceny przez ankietowanych zmiany warunków życia w ciągu kilku ostatnich lat

3.2 Ocena jakości poszczególnych warunków życia i mieszkania

3.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Wyniki ankietyzacji wskazują, że w gminie problem zaopatrzenia w wodę jest raczej znikomy. Ogólnie jakość zaopatrzenia w wodę została oceniona dobrze albo bardzo dobrze. W ramach całej gminy wypowiedziało się tak ponad 83% osób. Na tle całej gminy, pod tym względem zdecydowanie najmniej korzystnie wypadły Trachy. Duża ilość zaznaczonych odpowiedzi „przeciętne”, jednak odpowiedź „źle” zaznaczyła tylko jedna osoba. Podobnie pojedyncze wypowiedzi negatywne pojawiły się w Łanach wielkich, Sierakowicach i w mieście Sośnicowice. Wyjątkowo korzystnie wypadły Rachowice – żadna ankietowana osoba nie zaznaczyła odpowiedzi gorszej niż „dobre”.

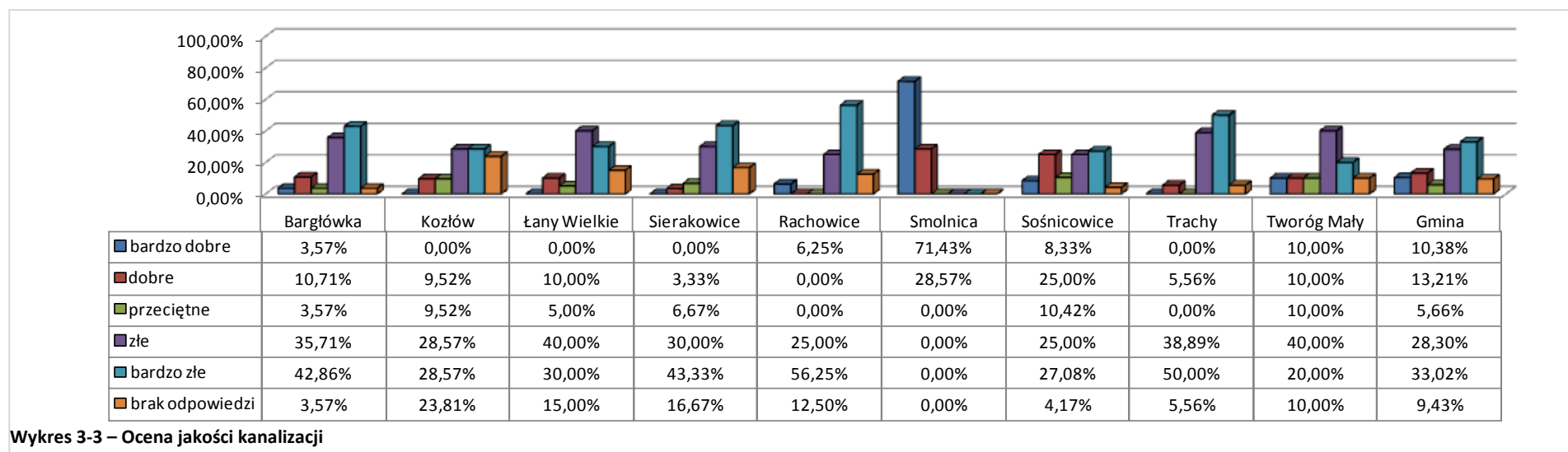

Wykres 3-2 – Ocena jakości zaopatrzenia w wodę

3.2.2 Kanalizacja

O ile zaopatrzenie w wodę raczej nie jest problemem, zdecydowanie mniej ciekawie wygląda ocena kanalizacji przez mieszkańców. Jedynie w Smolnicy nie pojawiła się nawet jedna odpowiedź gorsza niż „dobre” a przeważająca liczba ankietowanych osób wybrała odpowiedź „bardzo dobre” (ponad 71%).

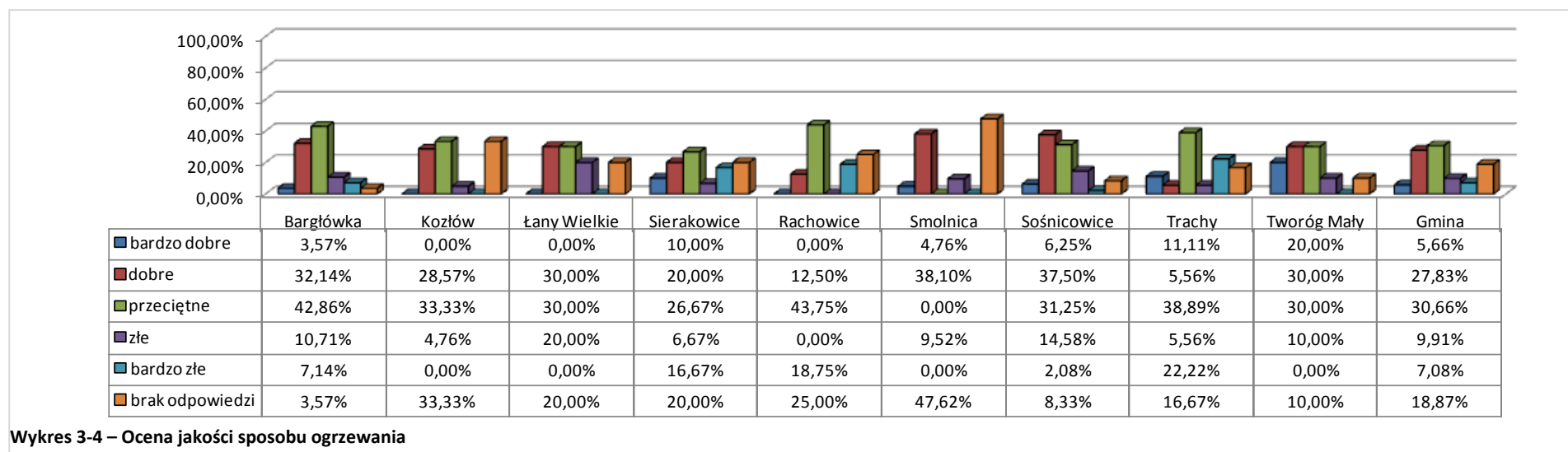
Poza tym przypadkiem sprawę kanalizacji w gminie można określić jako jeden z problemów. Nawet w samym mieście Sośnicowice zdania na temat kanalizacji są bardzo podzielone. Szczegóły przedstawia **wykres 3-3**.

Wykres 3-3 – Ocena jakości kanalizacji

3.2.3 Sposób ogrzewania

Wykres 3-4 przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o jakość sposobu ogrzewania w miejscu zamieszkania. Jak widać odpowiedzi są bardzo zróżnicowane. Zauważyć można jednak, że w odpowiedziach z Bargłówek, Smolnicy oraz samych Sośnicowic przeważa charakter pozytywny. W przypadku miejscowości Łany wielkie, Sierakowice, Rachowice i Trachy, pojawia się znacząca część odpowiedzi negatywnych.

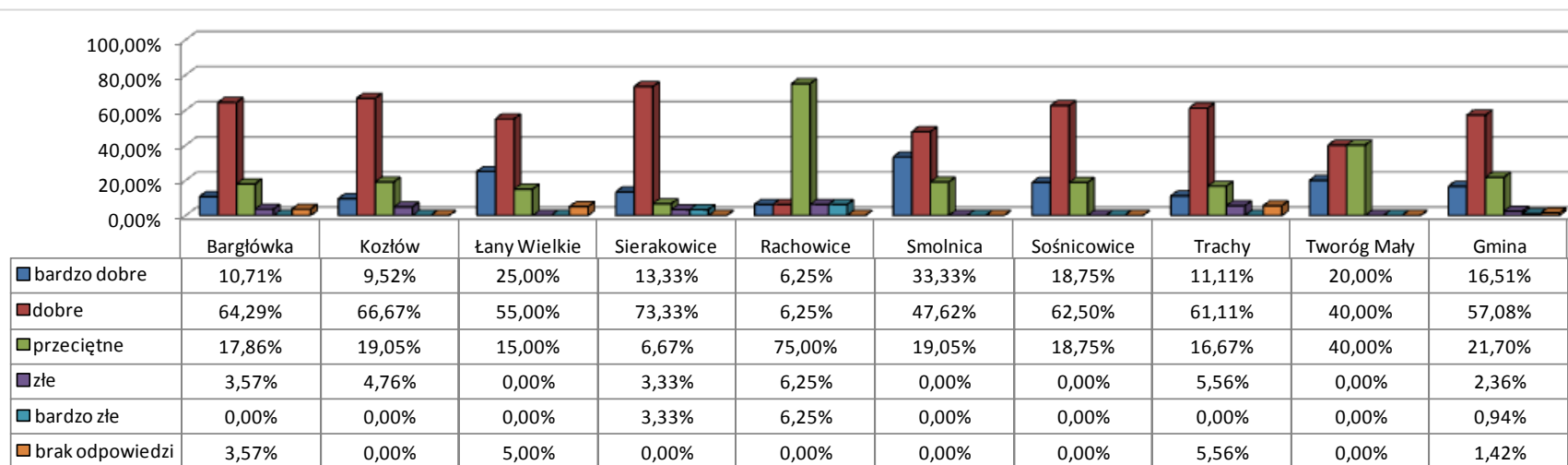

Wykres 3-4 – Ocena jakości sposobu ogrzewania

3.2.4 Zagospodarowanie / usuwanie odpadów

Sami mieszkańcy nie stwierdzają raczej większych problemów z zagospodarowaniem i usuwaniem odpadów w okolicy swojego miejsca zamieszkania. W przypadku tego pytania jednak pojawiły się pojedyncze głosy, rozwinięte w odpowiedziach na dalsze pytania, wskazujące na pewne możliwe problemy do rozwiązania.

Mimo pozytywnych odpowiedzi na to pytanie, w Sośnicowicach, jako uciążliwe zostało wskazane składowisko odpadów pochodzenia górniczego i odpadów galwanicznych. W Rachowicach jako uciążliwe wskazany został wywóz ścieków przez przedsiębiorstwo AGROMAS. Z kolei w Sierakowicach wskazano to samo przedsiębiorstwo jako źródło nieprzyjemnego zapachu. W Twarogu Małym wskazano zanieczyszczoną rzekę Bierawkę.

Wykres 3-5 – Ocena jakości zagospodarowania / usuwania odpadów

3.2.5 Czystość i porządek

Wykres 3-6 przedstawia opinie o czystości i porządku w miejscu zamieszkania. Odpowiedzi były zróżnicowane, chociaż odpowiedzi skrajnych pojawiło się niewiele. W całej gminie przeważała opinia mówiąca o tym, że jakość czystości i porządku jest „przeciętna” (42,45%), a zaraz po niej „dobra” (36,32%). Pewne, szczególnie uciążliwe dla mieszkańców problemy na które zwrócili oni uwagę w czasie ankietyzacji:

Bargłówka: Ciągłe prace na drogach

Kozłów: Zaniedbany staw, oraz brak egzekwowania czystości w otoczeniu posesji

Sierakowice: W tym przypadku ponownie można wymienić poruszany wcześniej problem nieprzyjemnego zapachu z przedsiębiorstwa AGROMAS

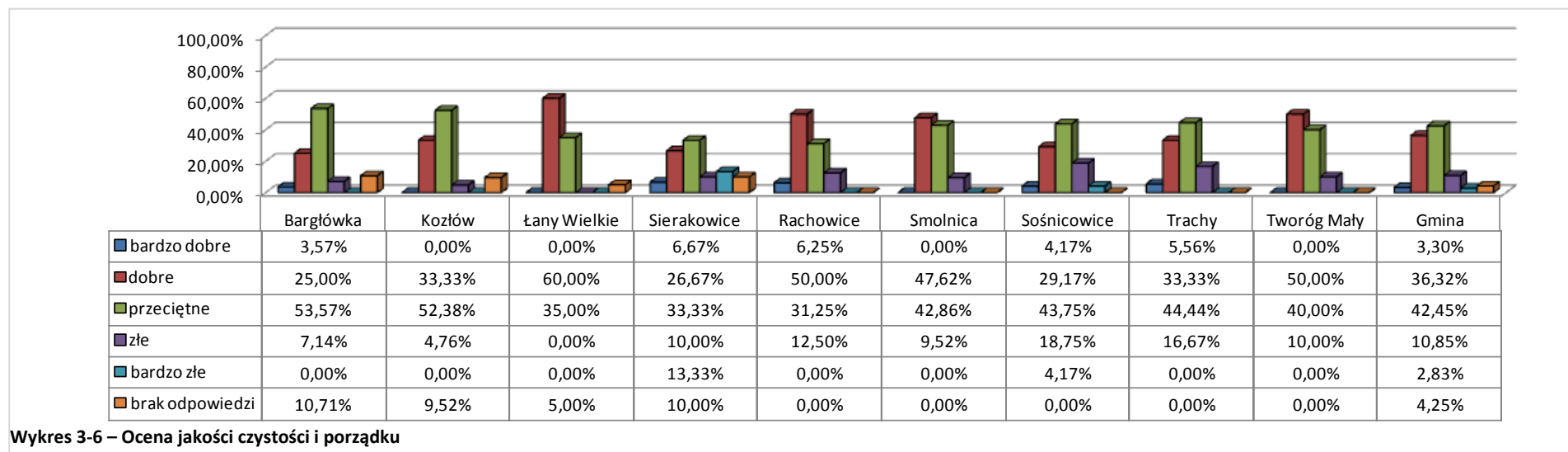
Smolnica: Fatalny stan drogi głównej

Sośnicowice: Bardzo zły stan poboczy, dróg oraz porządek i czystość na nich

Trachy: Zwrócono uwagę na nocnych wandalach, oraz na problem dużej ilości warsztatów zanieczyszczających powietrze i generują hałas

Twaróg Mały: Wspomniana już zanieczyszczona rzeka Bierawka

Pozytywnie zostało ocenione coroczne sprzątnięcie ulicy Parkowej przez mieszkanki DPS w ramach akcji „sprzątnięcie świata”.

Wykres 3-6 – Ocena jakości czystości i porządku

3.2.6 Komunikacja

Ocena komunikacji w skali gminy jest raczej negatywna. Największa grupa osób zaznaczyła odpowiedź „zła” (40,57%).

W Bargłównie wskazano na zbyt rzadkie połączenia do Gliwic.

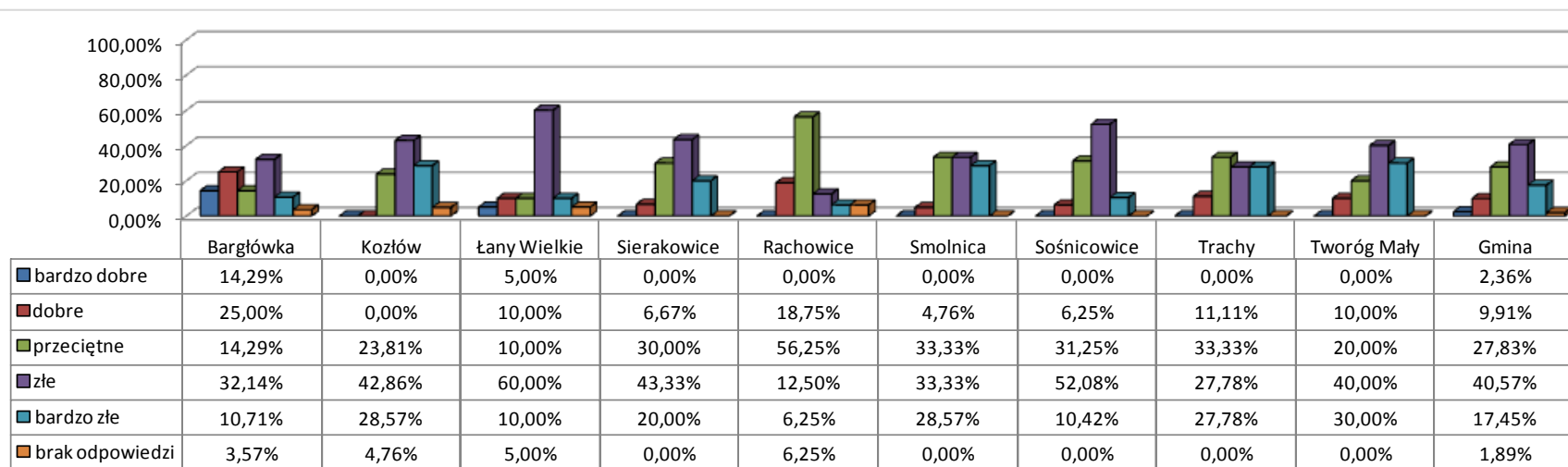
W Kozłowie natomiast wskazano na brak podmiejskiej linii autobusowej. Komunikacja została określona jako bardzo zła i uzależniona od własnego środka transportu. W efekcie powoduje to utrudniony dostęp do szkół, handlu, miejsc rekreacyjnych.

W Łanach Wielkich, w ramach pytań otwartych, zwrócono uwagę na brak częstych kursów autobusów i kłopoty samodzielnego dojazdu przez dzieci na dodatkowe zajęcia.

W Rachowicach zwrócono uwagę na brak odpowiedniej ilości autobusów szkolnych, co zostało ocenione bardzo negatywnie.

W Sośnicowicach wskazano na wysokie ceny biletów PKP.

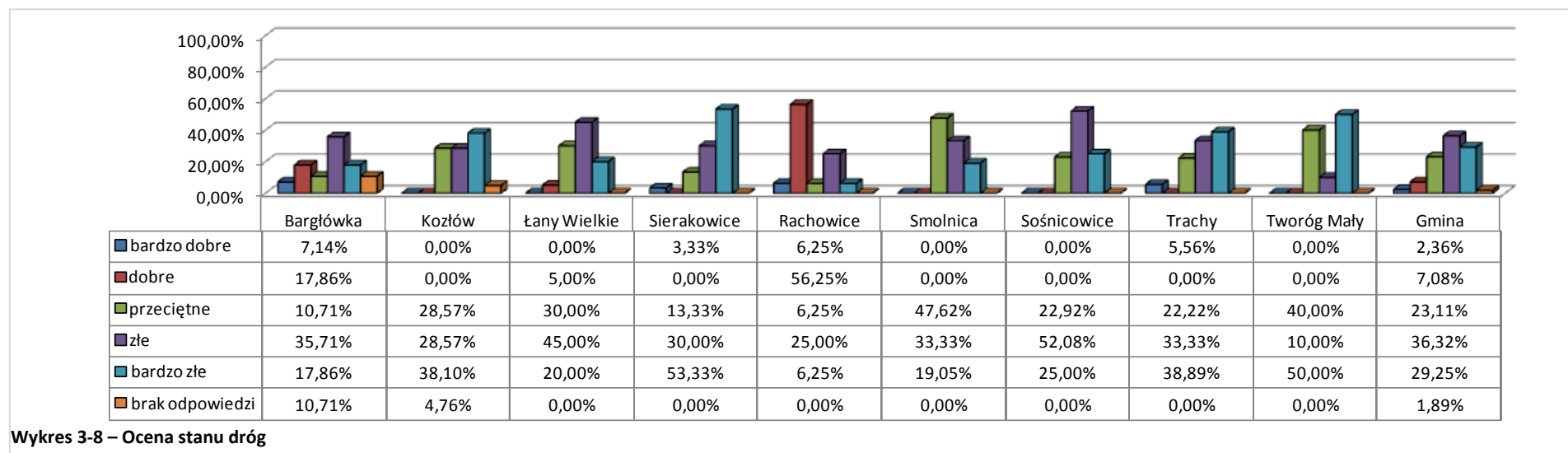
W pozostałych miejscowościach nie udało nam się znaleźć konkretnych odpowiedzi co szczególnie powoduje niezadowolenie ludzi z obecnego stanu transportu. Można jednak domyślać się, że całej gminy dotyczą problemy wykazane powyżej.

Wykres 3-7 – Ocena jakości komunikacji

3.2.7 Stan dróg

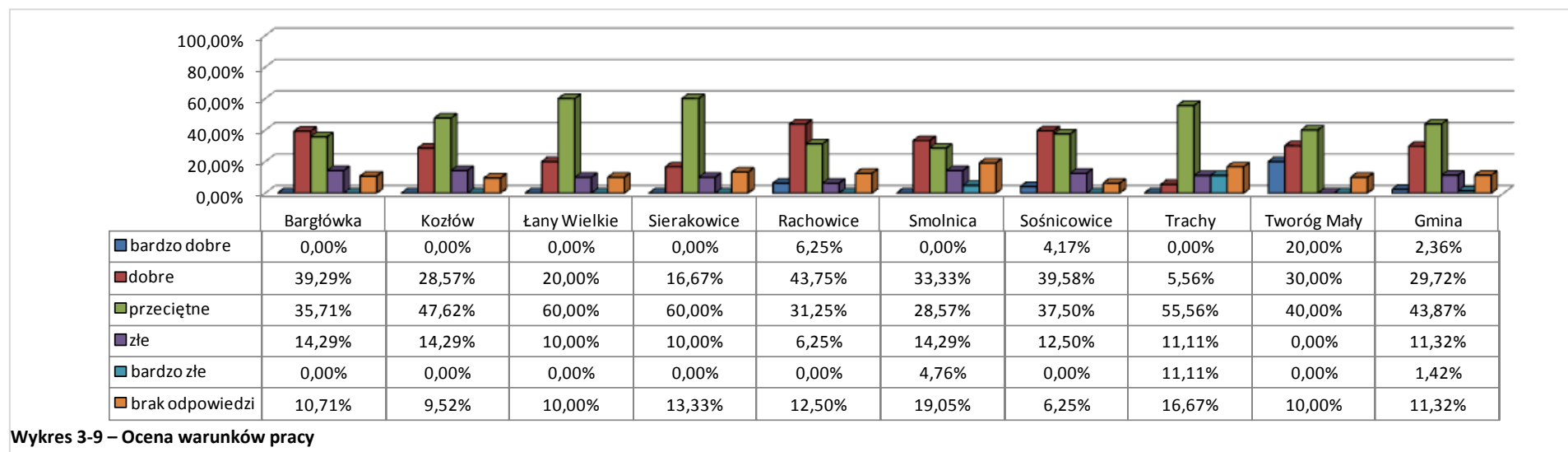
Ocenę stanu dróg pokazuje wykres poniżej. W skali gminy jakość dróg była oceniona bardzo negatywnie. Najkorzystniej wypadły Rachowice – ponad 52% pytanych osób odpowiedziało, że stan dróg jest dobry albo bardzo dobry. W przypadku Smolnicy zwrócono szczególną uwagę na zły stan drogi głównej.

Wykres 3-8 – Ocena stanu dróg

3.2.8 Warunki pracy

Warunki pracy w gminie były oceniane głównie jako „przeciętne” z przewagą w kierunku „dobre”. Jedynie w Twarogu Małym, połowa badanych oceniła warunki pracy jako dobre lub bardzo dobre, przy tym aż 20% osób wybrało odpowiedź „bardzo dobre”. Brak tutaj odpowiedzi gorszych niż „przeciętne”. Pod względem pozytywnych opinii o warunkach pracy, zaraz za twarogiem małym znajdują się Rachowice, gdzie także połowa badanych osób stwierdziła, że warunki pracy są co najmniej dobre. Jednak znacznie mniejszy udział jest odpowiedzi mówiących o bardzo dobrych warunkach pracy. Pojawia się także jedna odpowiedź o złych warunkach pracy.

Wykres 3-9 – Ocena warunków pracy

3.2.9 Warunki rekreacji

Rozkład odpowiedzi o warunki rekreacji w miejsc zamieszkania pokazuje **wykres 3-10**. W skali gminy oceniane są one głównie jako przeciętne. Wypowiedziało się tak prawie 45% osób. Reszta odpowiedzi dzieli się praktycznie po równo między odpowiedziami negatywnymi a pozytywnymi. Bardzo pozytywnie wypadł Tworóg Mały, gdzie 60% osób wskazało na dobre i lepsze warunki rekreacji. Całkowicie brak tutaj odpowiedź negatywnych.

Badanym z Bargłówek brakuje skwerku podobnego do tego znajdującego się w Kozłowie (stwierdzenie zaczerpnięte z jednej z ankiet). Jednocześnie przychylne opinie mieszkańców uzyskały następujące obiekty: nowe gimnazjum z salą gimnastyczną, stadnina, bar „Jagoda”, boisko sportowe, świetlica.

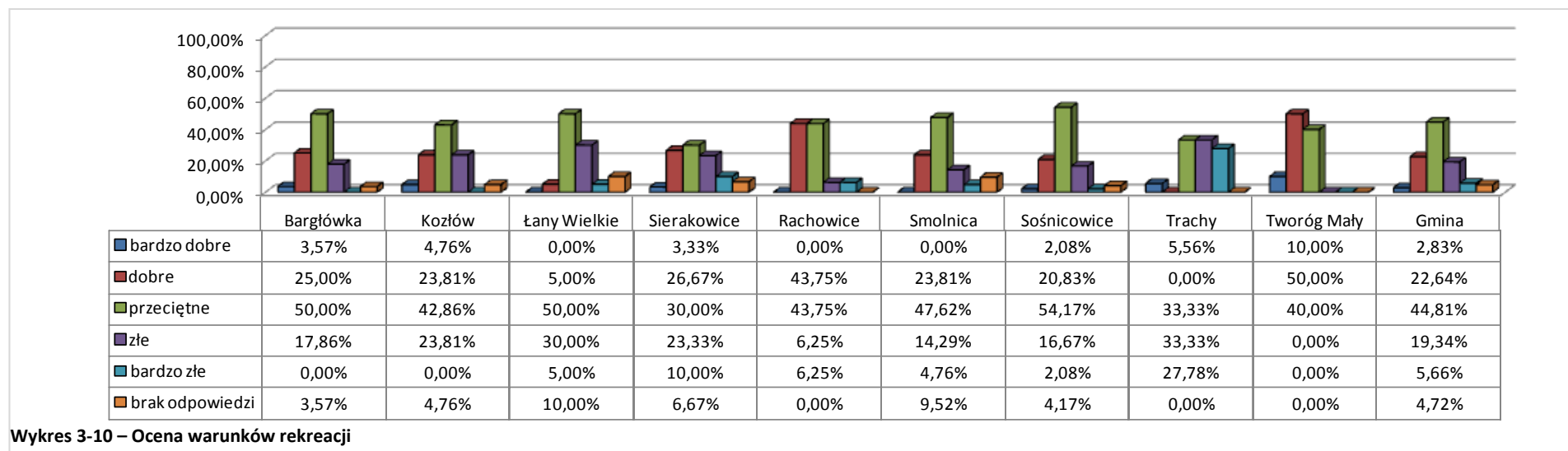
W Kozłowie wskazano na dobre warunki do przemieszczania się rowerem. Zaznaczono brak miejsca do zabawy dla dzieci.

W Łanach Wielkich, pytany osobom podoba się ścieżka zdrowia w lesie. Jako pozytyw wymieniona została także istniejąca pizzeria. Jednakże w temacie rekreacji pojawiła się opinia o braku miejsc rekreacyjnych dla młodzieży basenu boiska do koszykówki, kortów, kręgli, bilarda, itp.

W Sierakowicach pozytywnie oceniono wybudowanie boiska rekreacyjno sportowego, z którego wszyscy mieszkańcy będą mogli korzystać. Mieszkańcom brak miejsc spotkań takich jak dobrze wyposażona świetlica.

W przypadku Rachowic pojawiło się stwierdzenie, że brak jest możliwości aktywnego spędzania czasu dla ludzi młodych.

W Trachach pozytywnie zostało ocenione nowe gimnazjum z salą gimnastyczną.

Wykres 3-10 – Ocena warunków rekreacji

3.2.10 Inne

Część uzyskanych odpowiedzi z kategorii „Inne” została wymieniona wyżej. Dla porządku zostaną tutaj omówione wszystkie uzyskane odpowiedzi. Z tego też powodu w niektórych miejscach mogą one pokrywać się z wymienionymi wyżej. Wypisano tylko te sołectwa, w których ankietowane osoby zaznaczyły i opisały kategorię „Inne”.

Kozłów: Brak środków finansowych (*bardzo złe*).

Sierakowice: Ogółem bardzo źle się dzieje w naszym Państwie oraz Gminie, tylko podnosi się podatki i nic więcej (*cytat dosłowny, bez oceny*).

Sośnicowice: Brak ścieżek rowerowych chodników (*bez oceny*); stan poboczy, dróg oraz porządek i czystość na nich (*bardzo złe*).

Rachowice: Brak odpowiedniej ilości autobusów szkolnych (*złe*).

Twaróg Mały: Informacje o tym co się dzieje w okolicy (*złe*).

3.3 Analiza odpowiedzi na pytania otwarte o wady i zalety miejsca zamieszkania

3.3.1 Zalety miejsca zamieszkania

Pytanie o zalety miejsca zamieszkania było pytaniem otwartym. Wyróżniono pewne grupy odpowiedzi i na tej podstawie utworzona została **tabela 3-1**. Jak widać z wykresów, główną zaletą miejsca zamieszkania, wymienianą przez ankietowane osoby, jest przyroda. Poza odpowiedziami, dającymi bezpośrednio przypisać się do przedstawionej tabeli, pojawiło się kilka wypowiedzi zaklasyfikowanych jako inne. Część z nich zasługuje na oddzielną wzmiankę. Część z pojawiających się odpowiedzi w tym punkcie została wykorzystana przy omawianiu innych punktów. Dlatego też mogą wystąpić pewne powtórzenia. Dla porządku zestawione zosta-

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
cisza i spokój, prywatność	10,71%	28,57%	60,00%	33,33%	31,25%	14,29%	20,83%	22,22%	30,00%	26,42%
przyroda	60,71%	19,05%	30,00%	60,00%	87,50%	71,43%	52,08%	55,56%	70,00%	54,72%
mała miejscowość	0,00%	4,76%	0,00%	3,33%	0,00%	14,29%	14,58%	11,11%	0,00%	6,60%
blisko miasta, sklepów itp.	0,00%	19,05%	10,00%	6,67%	6,25%	4,76%	2,08%	0,00%	0,00%	5,19%
daleko od miasta, centrum	7,14%	9,52%	0,00%	0,00%	0,00%	4,76%	2,08%	0,00%	0,00%	2,83%
dobra infrastruktura	7,14%	0,00%	0,00%	3,33%	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%	0,00%	2,36%
ludzie	0,00%	9,52%	0,00%	3,33%	6,25%	0,00%	4,17%	0,00%	20,00%	3,77%
inne	25,00%	4,76%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	10,42%	5,56%	0,00%	8,02%
brak odpowiedzi	3,57%	19,05%	25,00%	10,00%	12,50%	19,05%	22,92%	0,00%	10,00%	14,62%

Tabela 3-1 – Określone przez badane osoby zalety miejsca zamieszkania, pogrupowane w kategorie

ły tutaj wszystkie nietypowe i szczegółowe wypowiedzi.

- Bargłówka:
 - nowe gimnazjum z salą gimnastyczną;
 - stadnina;
 - bar „Jagoda”;
 - boisko sportowe, świetlica.
- Kozłów:
 - miejsce i możliwości do jazdy rowerowej;
 - dobre relacje międzyludzkie, wzajemna chęć pomocy.
 - Łany wielkie:
 - pizzeria;
 - ścieżka zdrowia w lesie.
- Sierakowice:
 - wybudowanie boiska rekreacyjno sportowego z którego wszyscy mieszkańcy będą mogli korzystać;
 - pomoc sąsiadów bliskich i dalszych, życzliwość i szacunek mieszkańców.

- Sośnicowice
 - raz w roku w ramach akcji „sprzątanie świata” mieszkanki DPS sprzątają ul. Parkową.
- Rachowice:
 - spójna zabudowa wsi;
 - ugodowość sąsiadów, dbałość mieszkańców o obejścia domowe.
- Trachy:
 - nowe gimnazjum z salą gimnastyczną;
 - długo otwarte sklepy;
 - ścieżki dydaktyczne w lesie.

3.3.2 Wady miejsca zamieszkania

Podobnie jak w przypadku zalet miejsca zamieszkania, wymienione przez ankietowane osoby wady zostały pogrupowane w kategorie i zestawione w **tabeli 3-2**. Oprócz miejscowości Trachy, zła komunikacja była bardzo często wskazywana jako wada miejsca zamieszkania. W skali całej gminy została ona wskazana przez największą ilość osób badanych (32%).

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
zła komunikacja	32,14%	61,90%	50,00%	23,33%	25,00%	28,57%	29,17%	5,56%	40,00%	32,08%
duży ruch samochodowy	42,86%	0,00%	0,00%	26,67%	0,00%	47,62%	39,58%	22,22%	0,00%	25,00%
autostrada	0,00%	38,10%	0,00%	0,00%	0,00%	4,76%	0,00%	22,22%	0,00%	6,13%
brak miejsc rekreacyjnych	14,29%	14,29%	10,00%	6,67%	12,50%	0,00%	6,25%	5,56%	0,00%	8,02%
firmy (uciążliwości)	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	6,25%	0,00%	2,08%	22,22%	0,00%	3,77%
niska emisja	0,00%	4,76%	0,00%	3,33%	25,00%	0,00%	6,25%	0,00%	0,00%	4,25%
brak kanalizacji, gazu	14,29%	19,05%	15,00%	26,67%	56,25%	0,00%	20,83%	16,67%	0,00%	19,34%
zły stan dróg	42,86%	9,52%	20,00%	26,67%	12,50%	14,29%	12,50%	0,00%	10,00%	17,92%
odległość od miasta	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	0,00%	5,56%	20,00%	1,89%
inne	14,29%	9,52%	5,00%	10,00%	12,50%	4,76%	16,67%	27,78%	10,00%	12,74%
brak odpowiedzi	7,14%	0,00%	30,00%	6,67%	25,00%	28,57%	8,33%	5,56%	0,00%	11,79%

Tabela 3-2 – Określone przez badane osoby wady miejsca zamieszkania, pogrupowane w kategorie

Zestawienie, określonych przez ankietowane osoby, wad miejsca zamieszkania, które wymagają oddzielnego wymienienia:

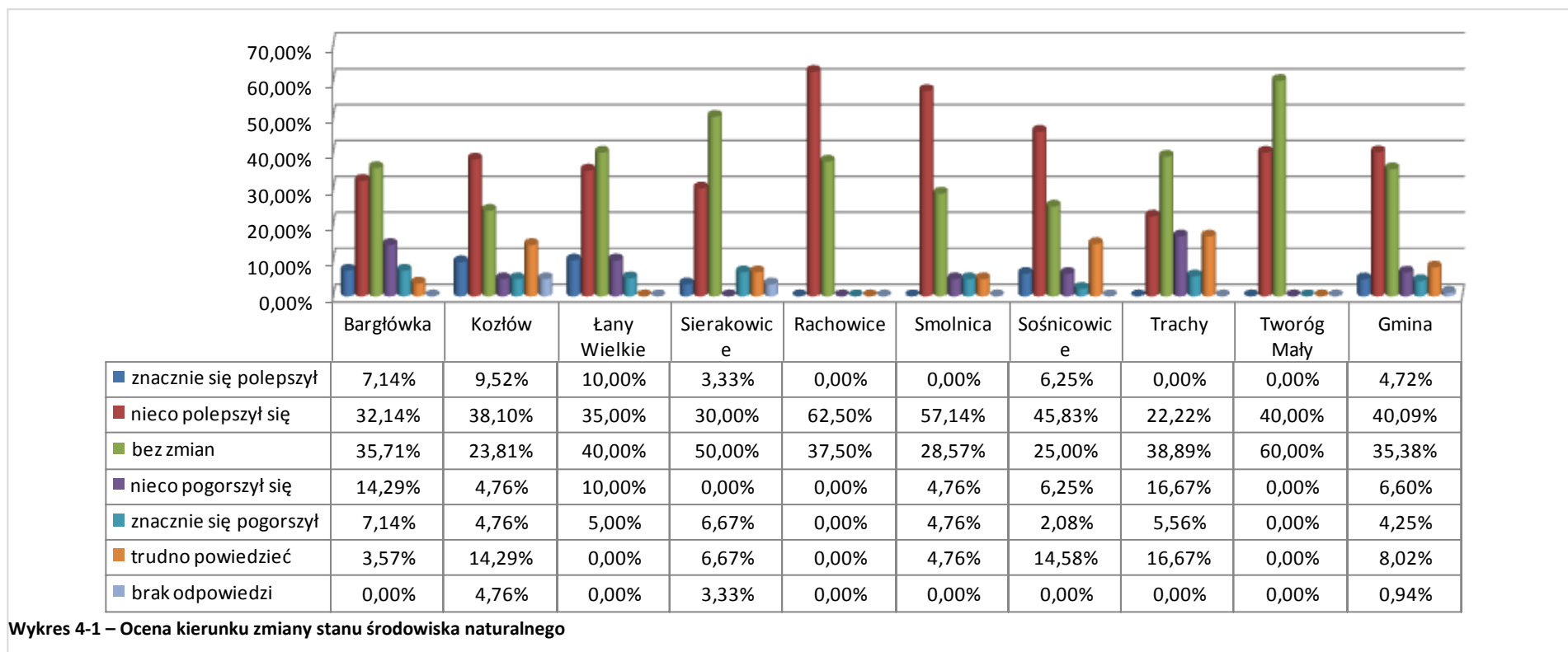
- Bargłówka:
 - zbyt rzadkie połączenia do Gliwic;
 - brak skwerku podobnego jak w Kozłowie;
 - wieczne prace na drogach;
 - brak wiat na przystankach;
 - brak zorganizowanych imprez dla dzieci i młodzieży.
- Kozłów
 - autostrada – brak wyciszenia;
 - brak chodników ul Marcina – dojście do szkoły ul. Młyńska do boiska;
 - brak ograniczników prędkości;
 - zaniedbany staw;
 - brak podmiejskiej linii autobusowej;
 - dzieci nie mają miejsca do zabawy;
 - bardzo złą komunikacja – uzależnienie od własnego środka transportu, utrudniony dostęp do szkół, handlu, miejsc rekreacyjnych;
 - zaniedbane posesje przez opuszczonych właścicieli;
 - bark egzekwowania czystości zadbania posesji.

- Łany Wielkie:
 - bark częstych kursów autobusów;
 - kłopoty dojazdu (samodzielnego) dzieci na dodatkowe zajęcia;
 - bark miejsc rekreacyjnych dla młodzieży basenu boiska do koszykówki, kortów, kręgli, bilarda, itp.;
 - złe zarządzanie finansami publicznymi.
- Sierakowice:
 - nieprzyjemny zapach z AGROMASU
 - duże samochody pędzące z nadmierną szybkością;
 - wady znajdują się w każdym miejscu, jak się jedne naprawi to powstaną następne (największą wadą to starość);
 - brak miejsc spotkań (dobrze wyposażonej świetlicy);
 - nieprzestrzeganie ograniczenia prędkości przez samochody ciężarowe;
- Rachowice:
 - brak możliwości aktywnego spędzania czasu dla ludzi młodych;
 - wywóz ścieków przez AGRO-MAS.
- Smolnica:
 - fatalny stan drogi głównej.
- Sośnicowice:
 - prędkość samochodów na terenie zabudowanym;
 - składowisko odpadów pochodzenia górniczego i odpadów galwanicznych;
 - brak poczucia bezpieczeństwa;
 - przez miejscowość, w której mieszkam biegnie droga nr 408 łącząca Gliwice z Kędzierzynem Koźle;
 - drogie bilety PKP.
- Trachy:
 - zbyt dużo samochodów i nowych domów, które zakłócają spokój wiejskiej sielanki;
 - nocni wandalci;
 - za dużo warsztatów, które zanieczyszczają powietrze, hałas;
 - bliskość fermy kur;
 - bliskość wysypiska kamienia kopalnianego;
 - ferma kurcząt;
 - nadmierny hałas z zakładów pracy.
- Twaróg Mały:
 - zanieczyszczona rzeka Biernawka.

4 Stan środowiska naturalnego

4.1 Ocena zmiany stanu środowiska naturalnego

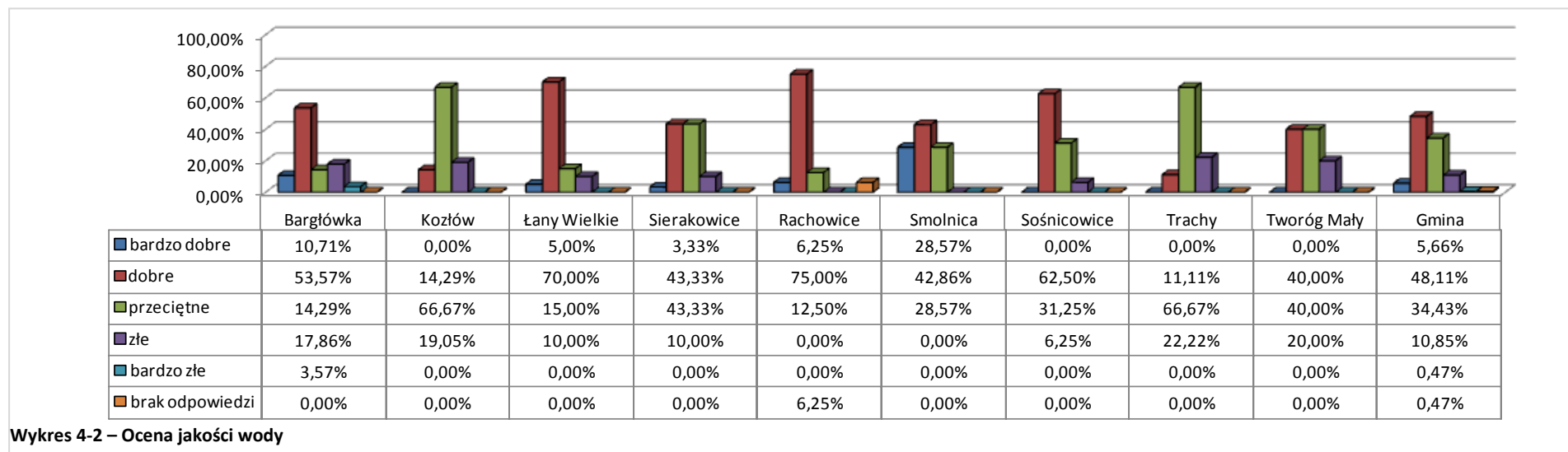
W skali gminy, prawie 45% osób uważa, że stan środowiska się poprawił. Około 11% pytanym osób uważa natomiast, że stan środowiska się pogorszył. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla poszczególnych województw pokazuje **wykres 4-1**.

4.2 Ocena jakości poszczególnych parametrów środowiska

4.2.1 Jakość wody

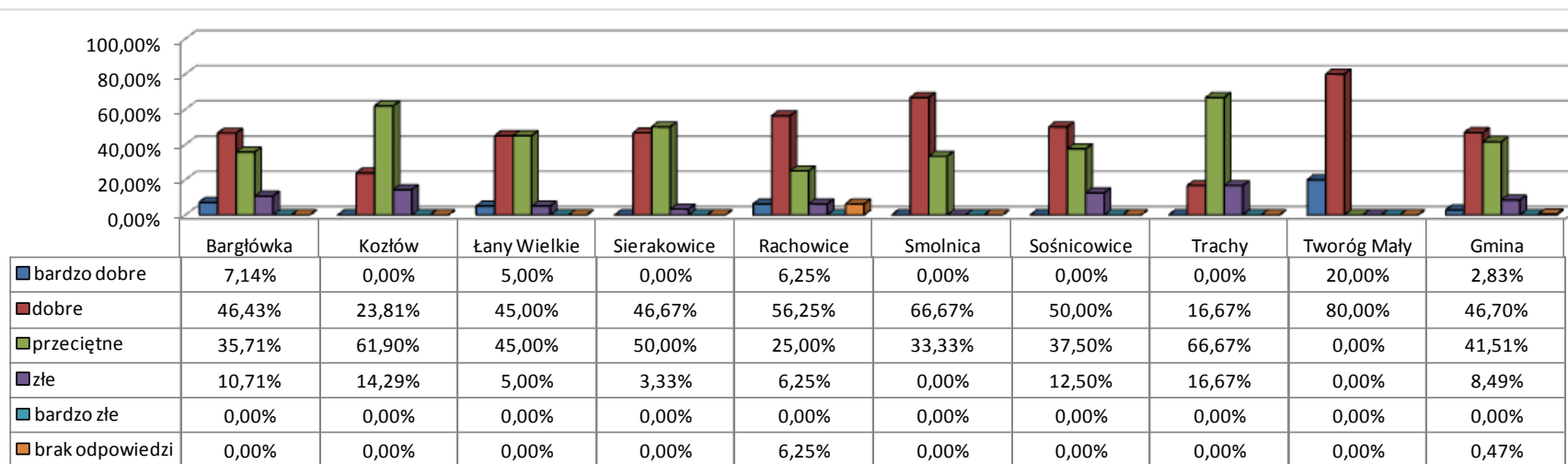
Rozkład odpowiedzi o jakość wody pokazuje **wykres 4-2**. Ponad połowa mieszkańców gminy uważa, że jakość wody jest co najmniej dobra. Nieco ponad 11% uważa, że jest zła lub bardzo zła. Rachowice i Smolnica to sołectwa w których nie pojawiła się ani jedna odpowiedź negatywna. Duża ilość odpowiedzi negatywnych pojawiła się w przypadku Trach, Twarogu małego Kozłowa oraz Bargłówek. W Kozłowie, w jednym z wcześniej przedstawionych pytań otwartych poruszono sprawę zaniedbanego stawu. W Twarogu Małym, podobnie wskazano na zanieczyszczoną rzekę Bierawka.

Wykres 4-2 – Ocena jakości wody

4.2.2 Czystość powietrza

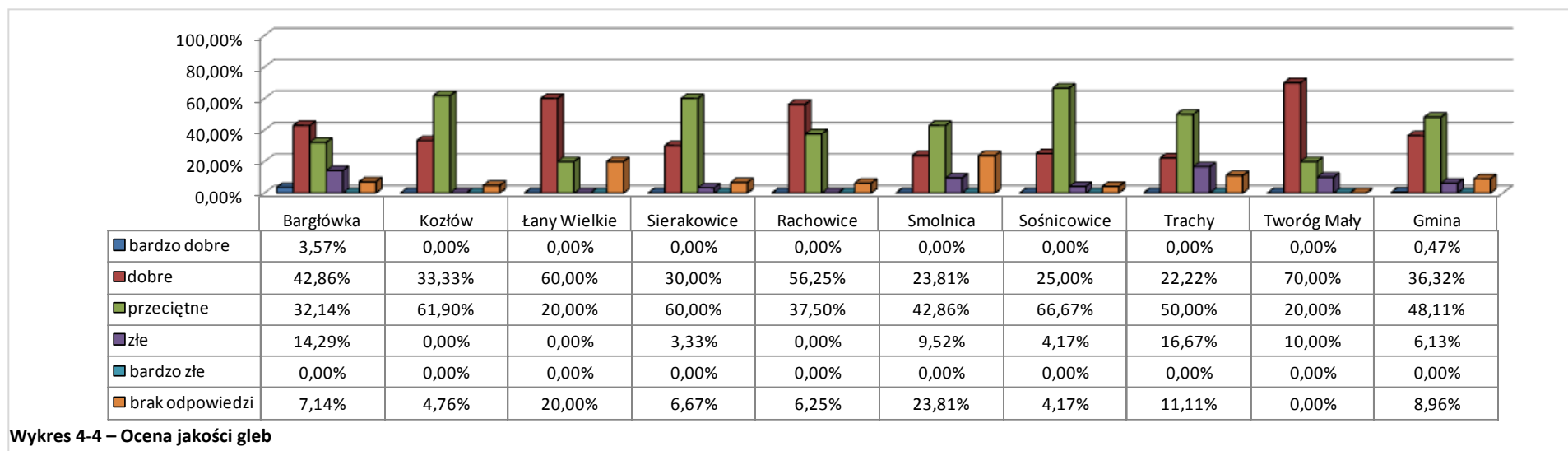
Blisko połowa mieszkańców określa czystość powietrza jako dobrą lub bardzo dobrą. Najbardziej pozytywne odpowiedzi uzyskaliśmy od mieszkańców Twarogu Małego, gdzie 100% ankietowanych osób zaznaczyło pozytywną odpowiedź. Największe niezadowolenie w tym temacie przejawiali ankietowani z Kozłowa oraz Trachów. W Sierakowicach, mimo zwrócenia uwagi na nieprzyjemną woń związaną z przedsiębiorstwem Agromas, tylko jedna z ankietowanych osób wskazała na złą jakość powietrza.

Wykres 4-3 – Ocena czystości powietrza

4.2.3 Jakość gleb

Wykres 4-4 pokazuje rozkład odpowiedzi na pytanie o jakość gleb. Przy analizie wyników warto zwrócić uwagę na **wykres 2-5** ze **strony 8**. Według zawartych tam danych, w Kozłowie duża ilość ankietowanych osób posiada gospodarstwo rolne. Ponad 15% badanych, posiadających własne gospodarstwo, pojawiło się, w kolejności od największego procentu w następujących sołectwach: Sierakowice, Trachy, Smolnica, Bargłówka .

Wykres 4-4 – Ocena jakości gleb

4.2.4 Gospodarowanie przestrzenią

Rozkład ocen gospodarowania przestrzenią w gminach przedstawia **wykres poniżej**.

W przypadku Bargłówek spotykamy się z w miarę równym rozkładem zadowolenia i niezadowolenia z gospodarki przestrzennej. Z jednej strony ludzie są zadowoleni i wskazują obiekty takie jak:

- nowe gimnazjum z salą gimnastyczną;
- stadnina;
- bar „Jagoda”;
- boisko sportowe;
- boisko do piłki nożnej, siatkówki, świetlica.

Z drugiej strony wskazano na brak skwerku, podobnego do Kozłowskiego.

W Kozłowie zwrócono uwagę na brak wyciszenia autostrady oraz brak chodników wzdłuż ul. Marcina i ul. Młyńskiej.

W Łanach Wielkich dominują głosy zadowolenia. Wskazano jednak brak miejsc rekreacyjnych dla młodzieży.

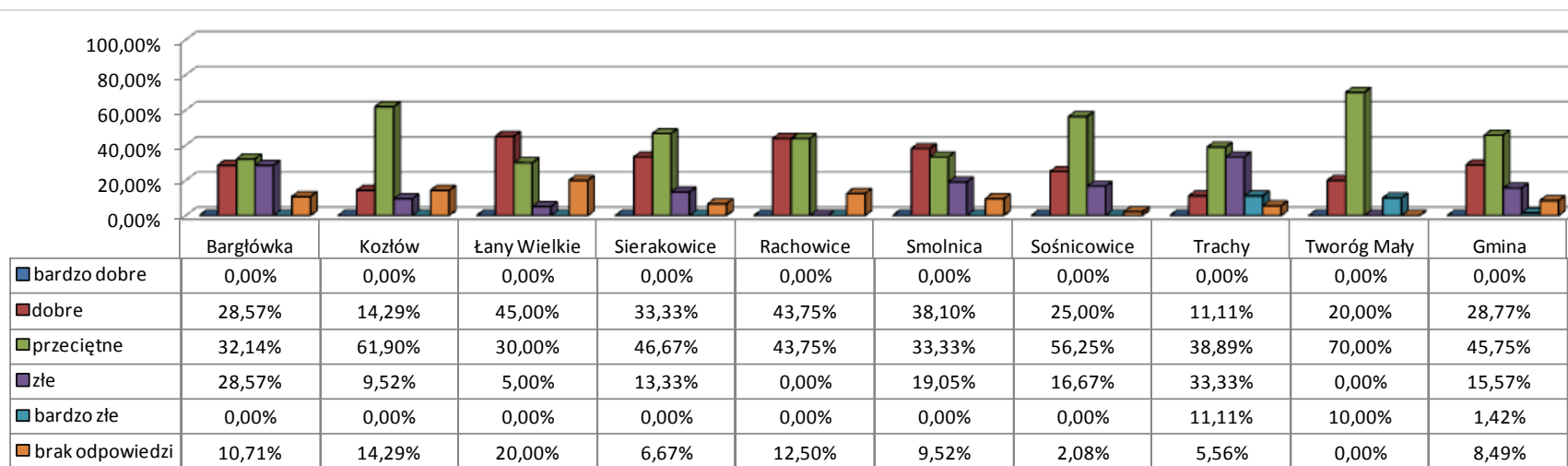
W Sierakowicach uzyskano przewagę głosów pozytywnych. Mieszkańcy zadowoleni są między innymi wybudowaniem boiska rekreacyjno sportowego.

W Rachowicach nie padła ani jedna negatywna opinia. Jako jedna z zalet sołectwa została wymieniona spójna zabudowa wsi.

W Smolnicy nieznacznie dominuje zadowolenie z gospodarki przestrzennej. W odpowiedziach otwartych brak jednak wskazówek odnośnie tego tematu.

W Sośnicowicach nieznacznie dominuje nastawienie pozytywne. Negatywnie wypowiedziano się odnośnie braku ścieżek rowerowych oraz chodników. Jako problemowe wskazane zostało składowisko odpadów pochodzenia górniczego i odpadów galwanicznych.

Trachy wypadły najmniej korzystnie w zestawieniu. Ponad 44% odpowiedzi negatywnych. Negatywnie wypowiedziano się o zakładach psujących powietrze

Wykres 4-5 – Ocena gospodarowania przestrzenią

Badanie opinii mieszkańców Sośnicowic na temat lokalnych problemów środowiskowych

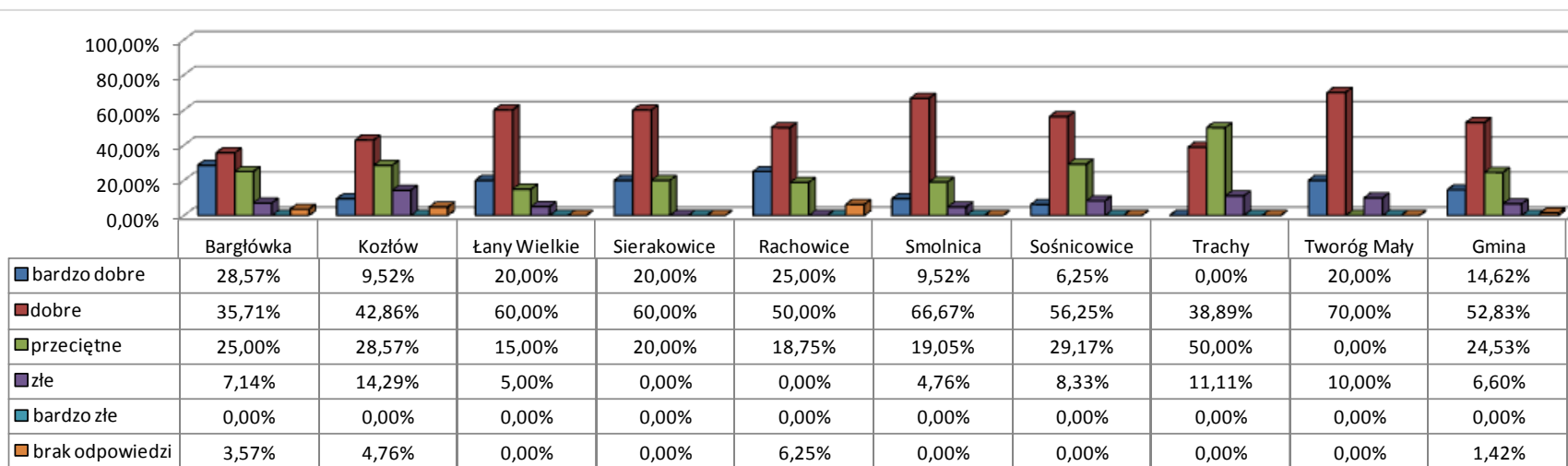

i zakłócających spokój. Pojawiają się także głosy niezadowolenia wywołane bliskością fermy kurcząt. Tak samo negatywnie została oceniona bliskość wysypiska kamienia kopalnianego.

Twaróg Mały został oceniony „przeciętnie”. Pojawił się jeden głos skrajnie negatywny i dwa pozytywne. Brak wskazania konkretnych obiektów lub problemów.

4.2.5 Stan zieleni

Odpowiedzi osób ankietowanych o stan zieleni zostały przedstawione na **wykresie poniżej**. W skali gminy opinie są raczej dobre – ponad 67% osób wybrało odpowiedź dobre lub bardzo dobre. W tym przypadku nie pojawiła się ani jedna odpowiedź skrajnie negatywna. Spośród 214 ankietowanych osób, 14 stwierdziło, że stan zieleni jest zły.

Wykres 4-6 – Ocena stanu zieleni

4.2.6 Inne

W podpunkcie inne, dotyczącym, stanu środowiska, udało nam się otrzymać tylko jedną odpowiedź. W Twarogu Małym bardzo negatywnie została oceniona eksploatacja lasu. Jednocześnie ta sama osoba aktualny stan lasu określiła jako dobry.

4.3 Bogactwo przyrodnicze gminy w ocenie ankietowanych

Tabela 4-1 pokazuje wskazywane przez ankietowane osoby bogactwa przyrodnicze regionu. W całej gminie Sośnicowice, najchętniej wskazywane były lasy. 13 osób wskazało na ścieżki, jednak najczęściej były wskazywane ścieżki leśne, w tym drogi rowerowe.

Graficzna prezentacja oceny stanu wskazanego bogactwa przyrody znajduje się na **wykręsie 4-7**. Przeważa opinia o dobrym stanie miejscowej przyrody. Praktycznie wszystkie opinie negatywne dotyczyły lasów. Jednocześnie te same lasy są oceniane różnie w innych ankietach.

Wśród odpowiedzi często wymieniany z nazwy był Cysterski Park Krajobrazowy.

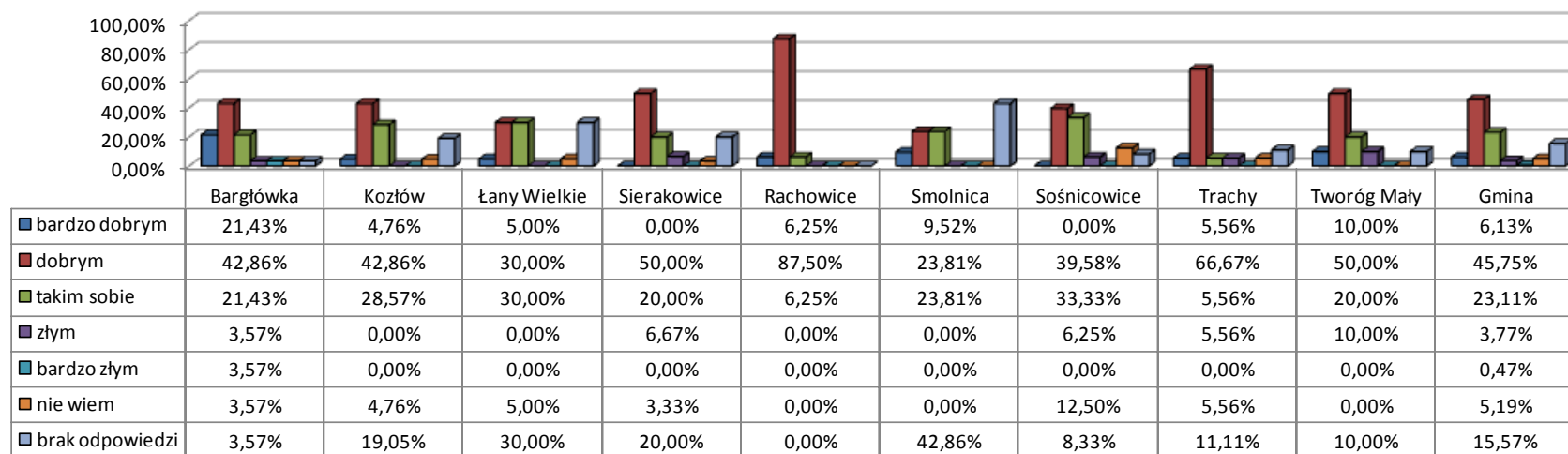
W Kozłowie zwrócono ponadto uwagę na skwerek przy przystanku oraz źródło z wodą.

Dęby zostały wspomniane w przypadku Sierakowic i Rachowic. W samych Rachowicach wskazana została także ścieżka zdrowia.

W Sośnicowicach została wskazana Kaplica św. Magdaleny (jest to cytat z ankiety), otaczające lasy (niezadowolenie z ich wycinki) oraz chorujące kasztanowce. Wskazano także dużą ilość ptaków i zwierząt, gromadzących się między innymi przy sztucznym zbiorniku wodnym.

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
lasy, drzewa, zieleń	89,29%	66,67%	60,00%	76,67%	81,25%	57,14%	72,92%	66,67%	70,00%	72,17%
jeziora, stawy, źródła, potoki	7,14%	4,76%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	2,08%	0,00%	0,00%	3,30%
ścieżki	7,14%	0,00%	0,00%	6,67%	18,75%	19,05%	0,00%	11,11%	0,00%	6,13%
tereny rolnicze	0,00%	0,00%	5,00%	3,33%	0,00%	0,00%	2,08%	5,56%	0,00%	1,89%
inne	3,57%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,08%	5,56%	0,00%	1,42%
nie ma takiego	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	0,00%	1,42%
brak odpowiedzi	7,14%	23,81%	35,00%	20,00%	0,00%	42,86%	16,67%	11,11%	30,00%	19,81%

Tabela 4-1 – Określone przez badane osoby bogactwa przyrodnicze gminy, pogrupowane w kategorie

Wykres 4-7 – Ocena stanu określonego bogactwa przyrodniczego

Badanie opinii mieszkańców Sośnicowic na temat lokalnych problemów środowiskowych

W Rachowicach, oprócz wspomnianych wyżej dębów, zwrócono także uwagę na lipy – starodrzew.

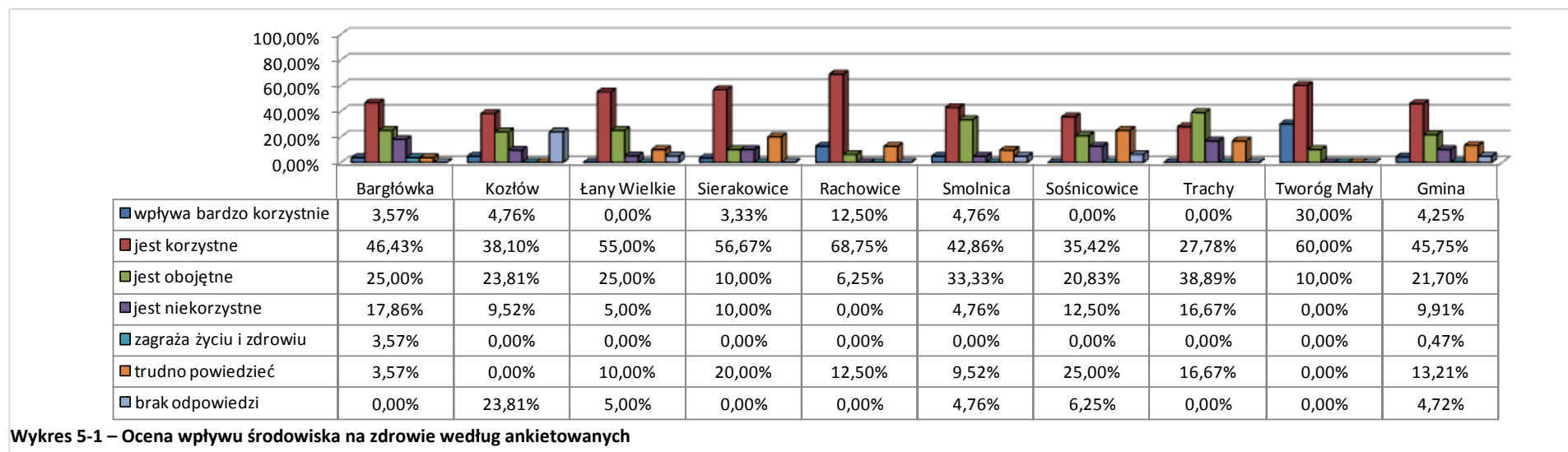
W Trachach, wśród „innych” odpowiedzi ukryta jest hodowla zwierząt.

W Twarogu Małym, jako jedyne bogactwo przyrody wskazano otaczający go las / park krajobrazowy.

5 Wpływ środowiska na zdrowie

5.1 Ocena wpływu środowiska na zdrowie

Odpowiedzi ankietowanych osób na pytanie o wpływ środowiska na zdrowie przedstawia **wykres 5-1**. Dokładnie połowa ankietowanych osób oceniła wpływ środowiska jako korzystny. Ponad 10% osób wskazało na niekorzystny wpływ środowiska na zdrowie lub wręcz na zagrażający życiu. Jedynie w Bargłówcze pojawiła się pojedyncza wypowiedź o zagrożeniu dla życia ze strony środowiska. Zostało to połączone z paleniem przez mieszkańców w piecach różnymi szkodliwymi substancjami.

Wykres 5-1 – Ocena wpływu środowiska na zdrowie według ankietowanych

5.2 Oczekiwania dotyczące zmian podnoszących walory zdrowotne środowiska

Odpowiedzi na pytania otwarte, dotyczące oczekiwań zmian podnoszących walory zdrowotne środowiska zostały pogrupowane i zestawione w tabeli 5.1. Wypowiedzi z kategorii inne oraz te, które wymagają oddzielnego przedstawienia zestawiono dalej:

- Bargłówka
 - produkować zdrową żywność;
 - uświadomić mieszkańców by nie palili plastiku w piecach domowych;
 - uświadamiać mieszkańców czym palić w piecach.
- Kozłów:
 - ekrany wokół autostrady;
 - wysadzić wzdłuż autostrady drzewa iglaste;
 - większa wiedza o ekologii w rolnictwie;
 - zakaz wywozu obornika na pola;
 - wyjazd nad morze (cytat dosłowny);
 - więcej specjalistycznych przychodni.
- Łany Wielkie:
 - poprawić jakość gleb;
 - budowa miejsc rekreacyjnych dla młodzieży, basen, korty, boiska itp.;
 - poprawa jakości wody (kamień);
 - gazyfikacja gminy.
- Sierakowice:
 - lepsze oświetlenie dróg;
 - poprawa jakości dróg – lepsze samopoczucie psychiczne;

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
kanalizacja i poprawa gospodarki ściekami	21,43%	19,05%	20,00%	46,67%	50,00%	0,00%	14,58%	22,22%	20,00%	23,11%
rekreacja	10,71%	14,29%	20,00%	3,33%	6,25%	4,76%	10,42%	16,67%	0,00%	9,91%
zmniejszenie niskiej emisji	14,29%	0,00%	10,00%	20,00%	43,75%	14,29%	25,00%	0,00%	40,00%	17,92%
dzikie wysypiska	7,14%	0,00%	5,00%	0,00%	0,00%	9,52%	2,08%	0,00%	0,00%	2,83%
zadbanie o lasy	7,14%	9,52%	5,00%	3,33%	0,00%	9,52%	2,08%	0,00%	10,00%	4,72%
zmniejszenie natężenia ruchu drogowego	21,43%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%	4,76%	31,25%	22,22%	0,00%	13,21%
większa dbałość o środowisko	3,57%	4,76%	0,00%	3,33%	0,00%	4,76%	0,00%	16,67%	40,00%	5,19%
edukacja ekologiczna	10,71%	4,76%	0,00%	0,00%	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,83%
dopłaty do działań proekologicznych	7,14%	0,00%	0,00%	3,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	2,36%
wprowadzenie zakazów	3,57%	4,76%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	2,08%	0,00%	0,00%	1,89%
inne	10,71%	0,00%	0,00%	13,33%	6,25%	9,52%	0,00%	22,22%	0,00%	6,60%
brak odpowiedzi	17,86%	38,10%	45,00%	13,33%	25,00%	47,62%	25,00%	5,56%	20,00%	25,94%

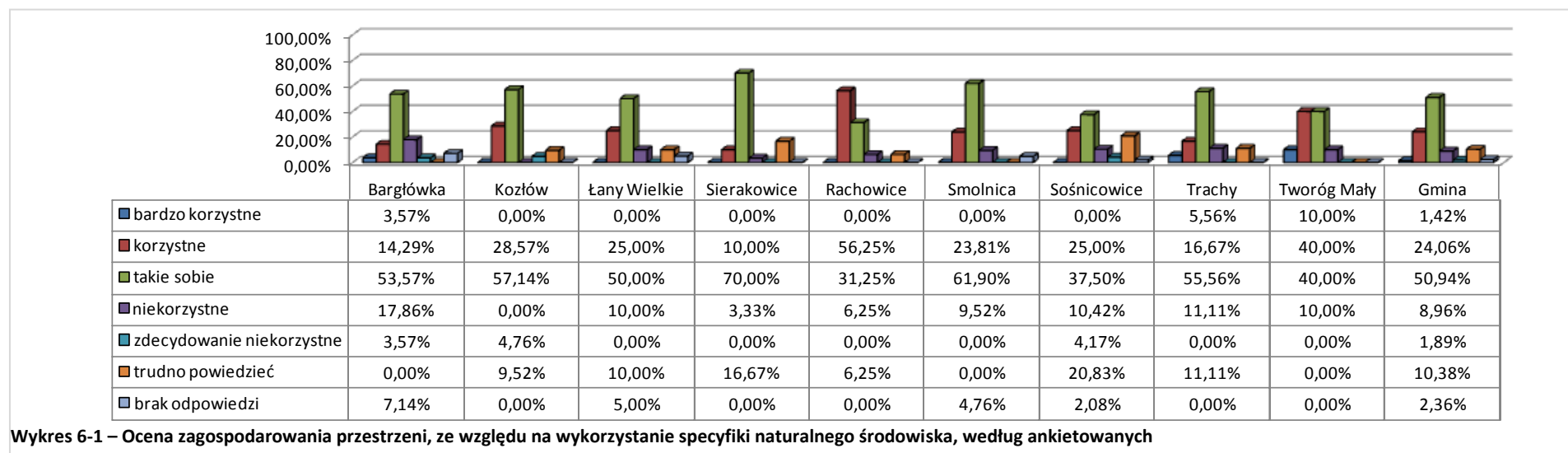
Tabela 5-1 – Oczekiwania mieszkańców dotyczące zmian podnoszących walory zdrowotne środowiska

- zakaz palenia trawy;
- odpływy ścieków do rzek.
- Rachowice:
 - bezwzględny zakaz spalania śmieci;
 - wprowadzić opalanie gazem;
 - prowadzenie akcji profilaktycznych (mammobusy, krwiobusy itp.);
 - bark pojemników na zużyte np. opony, ubrania, obuwie.
- Smolnica:
 - zlikwidować piece węglowe, wymienić opał na ekologiczny;
 - poprawa służby zdrowia;
 - zwiększenie ilości specjalistycznych gabinetów;
 - częstsze czyszczenie przydrożnych rowów, przycinanie drzew i krzewów przydrożnych;
- Sośnicowice:
 - zakaz wywozu obornika przez gospodarstwo „Butor”;
 - zagospodarować składowisko odpadów pochodzenia górniczego, nie zmuszać ludzi do aprobaty popiołu w najbliższej okolicy domów ze względu na koszt składowania;
 - poprawa jakości wody;
 - zbudować obwodnicę drogi – kierunek Racibórz;
 - umożliwić młodzieży wyjście sprzed komputera tworząc miejsca do uprawiania sportu i relaksowania się.
- Trachy:
 - produkować zdrową żywność;
 - autobus dla niepełnosprawnych;
 - organizowanie wycieczek po lasach, wsiach;
 - organizowanie imprez sportowych;
 - zmniejszyć ruch samochodowy na klejowy;
 - większe zaangażowanie ludzi środowiskiem naturalnym);
 - samochody wymienić na samoloty;
 - większa dbałość ludzi o swoje środowisko;
 - zlikwidować fermę drobiu) zalesić i zagospodarować hałdę;
 - likwidacja odstoju chemicznego Bumar;
 - likwidacja składowiska górniczego.
- Twaróg Mały:
 - ograniczenie spuszczenia ścieków do rzeki;
 - namalować białe pasy na drogach.

6 Gospodarowanie przestrzenią w odniesieniu do środowiska

6.1 Ocena zagospodarowania przestrzeni ze względu na wykorzystanie specyfiki naturalnego środowiska

Wykres na stronie pokazuje rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę zagospodarowania przestrzeni ze względu na wykorzystanie specyfiki naturalnego środowiska. Ponad połowa ankietowanych osób zaznaczyła odpowiedź „takie sobie”. Istnieje wyraźna przewaga odpowiedzi pozytywnych. Najkorzystniej wypadło pod tym względem sołectwo Rachowice, zaraz za nim Twaróg Mały.

Wykres 6-1 – Ocena zagospodarowania przestrzeni, ze względu na wykorzystanie specyfiki naturalnego środowiska, według ankietowanych

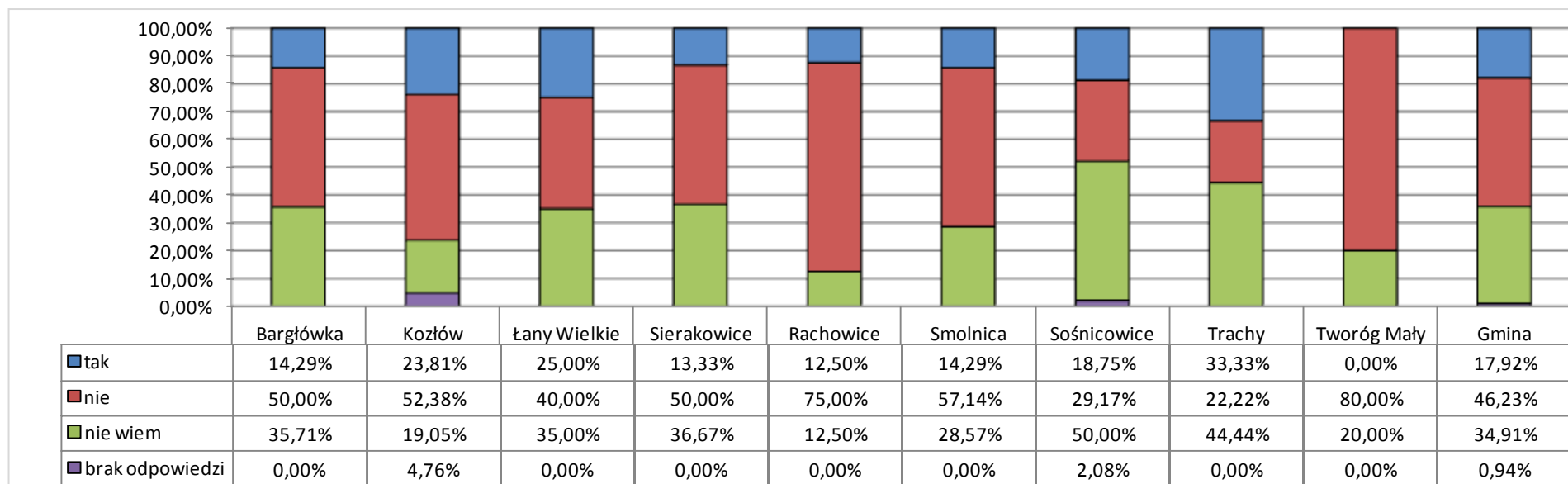
6.2 Inwestycje uciążliwe dla środowiska

Wykres 6-2 pokazuje odpowiedzi mieszkańców na pytanie o istnienie inwestycji uciążliwych dla mieszkańców. W skali Gminy, 46% osób stwierdziło, że inwestycje takie nie są prowadzone. Prawie 18% osób stwierdziło, że inwestycje takie istnieją. Najkorzystniej w odpowiedziach pod tym względem wyszedł Tworóg Mały. Najmniej korzystnie Trachy. W Trachach wymieniono konkretnie sporą ilość uciążliwych działań, które zostaną omówione dalej.

Tabela 6-1 zestawia najczęściej pojawiające się odpowiedzi na pytanie o podanie konkretnych działań uciążliwych dla mieszkańców. Obliczenie wagi procentowej poszczególnych problemów zostało odniesione do ilości przeprowadzonych ankiet zamiast do osób, które odpowiedziały „tak” na poprzednie pytanie. Było to konieczne, ponieważ część osób traktowała te dwa pytania całkowicie niezależnie.

Dokładniejsze przedstawienie uciążliwych inwestycji, opisanych przez ankietowane osoby:

- Bargłówka:
 - fermy kur – nieprzyjemne zapachy;
 - transport ciężarowy przebiegający przez miejscowość;
 - zapylenie – piaskownica, betoniarnia.
- Kozłów:
 - unoszenie się fetorów w okresie letnim z firmy „Butor” z oczyszczalni ścieków;
 - przedsiębiorstwo rolne odprowadza odpady z oczyszczalni ścieków, które mają bardzo przykry zapach;

Wykres 6-2 – Odpowiedź na pytanie czy w okolicy ankietowanej osoby prowadzone są jakieś inwestycje lub działania uciążliwe dla mieszkańców

- brak odpowiednich dróg przystosowanych do dużego sprzętu;
- prace związane z remontami dróg;
- brak obwodnicy dla Sośnicowic.
- Łany Wielkie:
 - budowa nowych domków jednorodzinnych;
 - błotnista droga rozjechana przez traktory;
 - zdarzyło się, że pewien Pan palił opony na podwórzu;
 - budowa gorzelni – obawa przed uciążliwymi zapachami.
- Sierakowice:
 - bliskość ферmy świń (uciążliwe zapachy).
- Rachowice:
 - transport żwiru i piasku z kopalni „kotłarnia” z sąsiedniej gminy niszczący drogi nie przystosowane do transportu takich ciężarów.
- Smolnica:
 - budowa domków jednorodzinnych w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia wody na pograniczu Wilczego Gardła i Smolnicy – od tego czasu bardzo pogorszyła się jakość wody;
 - składowanie odchodów trzody chlewnej.
- Sośnicowice:
 - komercyjna hodowla krów – smród kiszzonek, odory obornika;
 - tiry – hałas (pękanie ścian budynków);
 - produkcja płytów betonowych – hałas, zapylenie cementem, spadek prądu, kurz w czasie wjazdu i wyjazdu samochodów ciężarowych.
- Trachy:
 - koparki i spycharki robiące dużo hałasu;
 - za duży nabór ludności miejskiej, którzy wypuszczają psy, co zagraża dzieciom i dorosłym;
 - składowisko galwaniczne i pogalwaniczne;
 - składowisko materiałów pogalwanicznych;
 - składowisko górnicze;
 - ferma drobiu – uciążliwy smród;
 - przebieg dróg (autostrada A-4).

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
autostrada	0,00%	4,76%	5,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%	2,36%
duży ruch samochodowy	7,14%	4,76%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%	5,56%	0,00%	3,77%
odory	7,14%	19,05%	5,00%	6,67%	0,00%	4,76%	4,17%	5,56%	0,00%	6,13%
inne	3,57%	4,76%	5,00%	6,67%	0,00%	4,76%	2,08%	16,67%	20,00%	5,66%

Tabela 6-1 – Opis uciążliwych dla środowiska działań

Badanie opinii mieszkańców Sośnicowic na temat lokalnych problemów środowiskowych

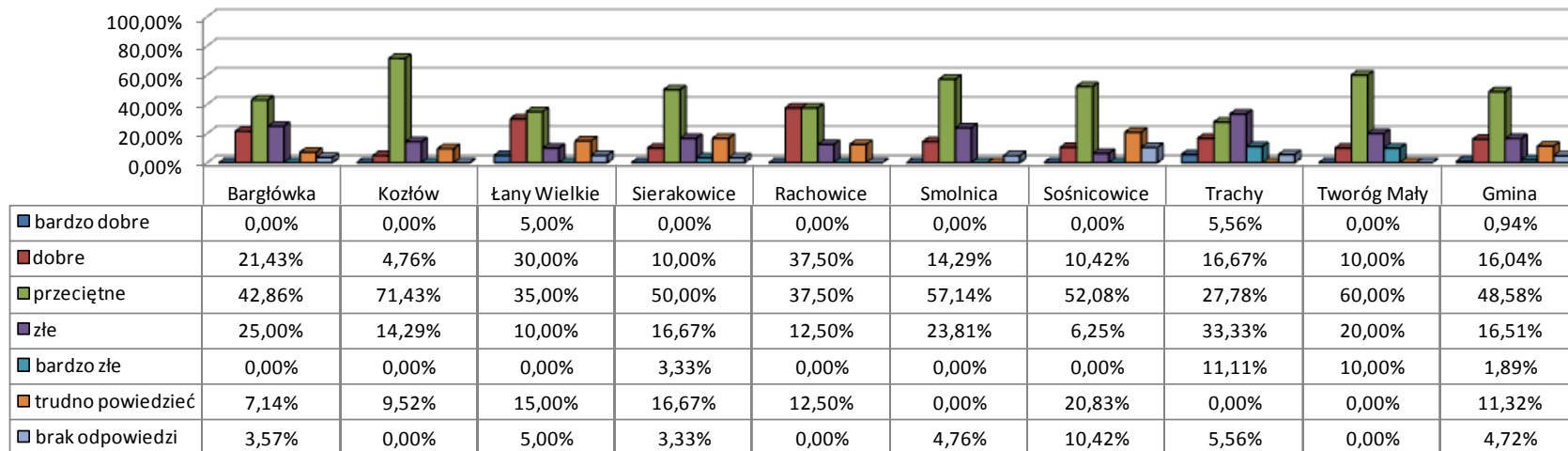

- Twaróg Mały:
 - wyłączenia nieplanowane na 5 minut prądu – wymaga ustawienia na nowo wielu urządzeń.

7 Warunki prowadzenia działalności rolniczej

7.1 Ocena warunków funkcjonowania i rozwoju gospodarstw rolnych

Wykres 7-1 pokazuje rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę warunków funkcjonowania i rozwoju gospodarstw rolnych. Przy analizie wyników warto zwrócić uwagę na **wykres 2-5** ze **strony 8**. Według zawartych tam danych, w Kozłowie duża ilość ankietowanych osób posiada gospodarstwo rolne. Ponad 15% badanych, posiadających własne gospodarstwo, pojawiło się, w kolejności od największego procentu w następujących sołectwach: Sierakowice, Trachy, Smolnica, Bargłówka.

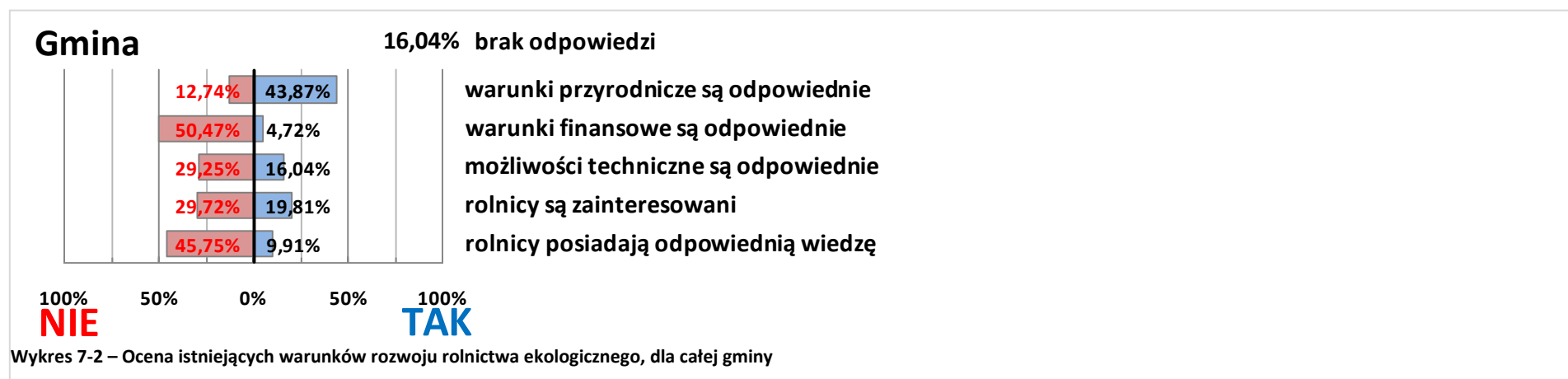

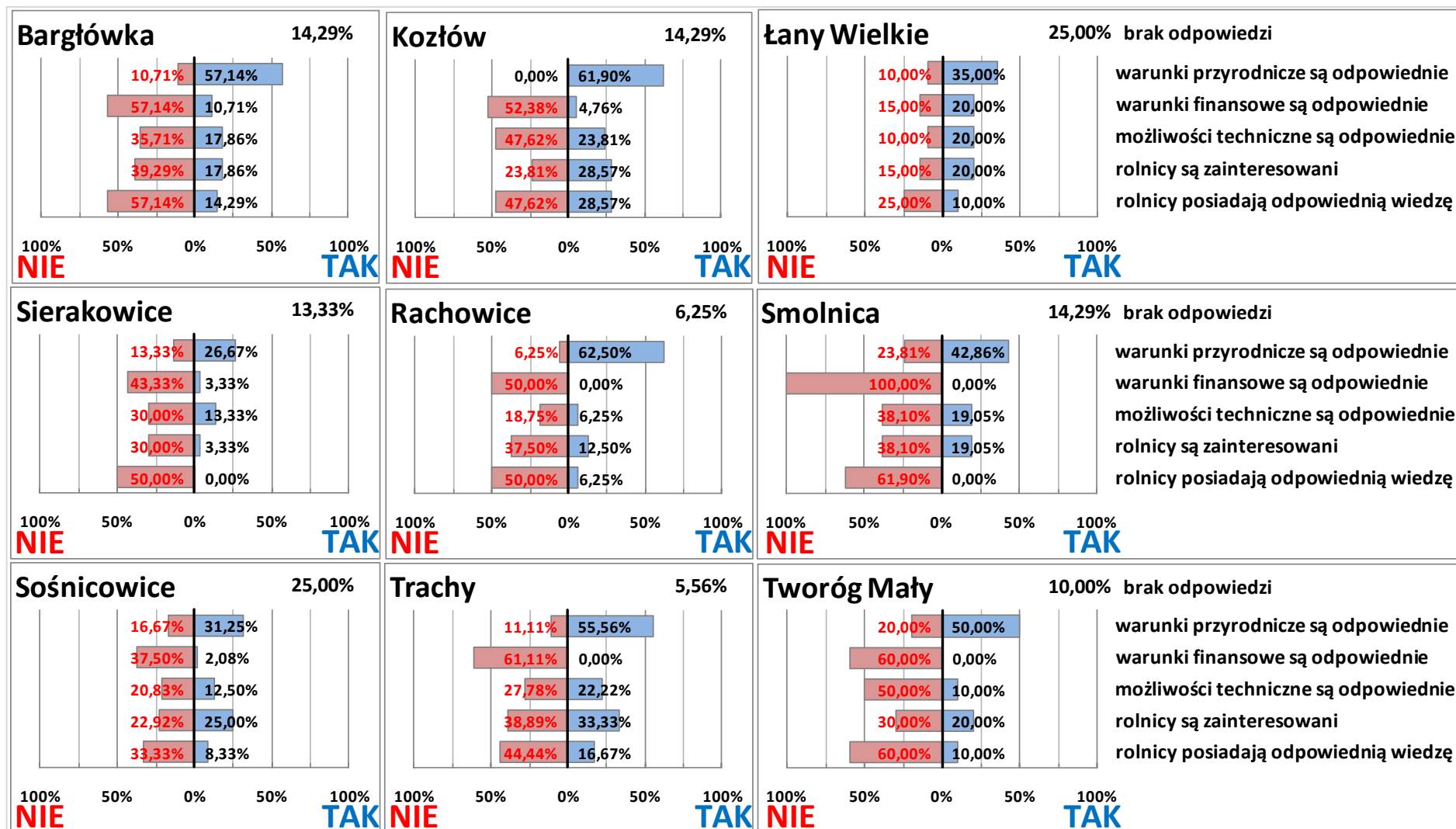
Wykres 7-1 – Rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę warunków funkcjonowania i rozwoju gospodarstw rolnych

7.2 Ocena warunków rozwoju rolnictwa ekologicznego

Odpowiedzi na pytanie o ocenę istniejących warunków rozwoju rolnictwa ekologicznego przedstawiono na **wykresach 7-2** oraz **7-3**. Ponownie warto odwołać się do **wykresu 2-5** ze **strony 8**. W Kozłowie duża ilość ankietowanych posiada własne gospodarstwo rolne. W miejscowości tej stosunkowo duża ilość osób stwierdza, że warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego istnieją, rolnicy są zainteresowani i posiadają odpowiednią wiedzę. Jednak niewiele osób wierzy, że istnieją do tego odpowiednie warunki finansowe.

Na podstawie **wykresów 7-3** – istnieje dość spore wskazanie na to, że warunki przyrodnicze sprzyjają prowadzeniu gospodarstwa ekologicznego. Pewnym odstępstwem tutaj są Sierakowice oraz miasto Sośnicowice. Istnieje mała wiara w istnienie odpowiednich warunków finansowych do podjęcia takiego przedsięwzięcia. Rolnicy wydają się najbardziej zainteresowani tematem w Trachach oraz Kozłowie. Dość spore zainteresowanie przejawiają także mieszkańcy Sośnicowic. Najmniejsze zainteresowanie tematem udało się wychwycić w Sierakowicach.

Wykres 7-3 – Ocena istniejących warunków rozwoju rolnictwa ekologicznego, podział na sołectwa

8 Najważniejsze problemy do rozwiązania

8.1 Problemy w zakresie ochrony środowiska

Pytanie o problemy w zakresie ochrony środowiska było pytaniem otwartym. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi utworzony **tabełę 8-1**. Pogrupowano tutaj uzyskane odpowiedzi według dających się wyróżnić grup problemów. W skali gminy najczęściej wspominane problemy dotyczą kanalizacji. Przy czym w przypadku Smolnicy problemu takiego nie zgłoszono. Poniżej znajduje się dokładniejsze zestawienie problemów, nie mieszczących się dokładnie w **tabeli 8-1**, wypisanych przez ankietowane osoby, w poszczególnych miejscowościach:

- Bargłówka:
 - brak możliwości recyklingu odpadów;
 - wypompowywanie ścieków na pola;
 - studzienki kanalizacyjne;
 - wszystko istnieje na papierze, gorzej z praktycznym działaniem;
 - są plany, ale nic poza tym;
 - las służy ludziom jako wysypisko śmieci.
- Kozłów:
 - rolniczy zakład produkcyjny – wylewanie nieczystości na pola (unoszący się fetor), zanieczyszczanie dróg odpadami poprodukcyjnym;
 - niewiedza;
 - kanalizacja – latem straszny bród i smród.
- Łany Wielkie:
 - bark segregacji śmieci dla budynków jednorodzinnych;
 - nie wszyscy mieszkańcy wywożą śmieci;
 - w blokach mieszkalnych nie prowadzi się segregacji śmieci;
 - palą w piecach plastiki, siano na ogródkach;
 - brak zainteresowania ze strony Urzędu Miasta tymi problemami.

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
kanalizacja	25,00%	19,05%	20,00%	43,33%	62,50%	0,00%	37,50%	55,56%	30,00%	32,55%
śmieci	21,43%	14,29%	20,00%	26,67%	6,25%	57,14%	12,50%	0,00%	10,00%	19,34%
zły stan dróg	0,00%	0,00%	5,00%	0,00%	6,25%	4,76%	4,17%	5,56%	10,00%	3,30%
autostrada	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	5,56%	0,00%	1,89%
duży ruch samochodowy	10,71%	0,00%	0,00%	0,00%	6,25%	9,52%	16,67%	11,11%	0,00%	7,55%
niska emisja	17,86%	0,00%	0,00%	16,67%	31,25%	23,81%	20,83%	0,00%	50,00%	16,51%
niska świadomość ekologiczna	0,00%	4,76%	0,00%	3,33%	25,00%	9,52%	2,08%	0,00%	0,00%	4,25%
inne	17,86%	4,76%	5,00%	3,33%	0,00%	9,52%	10,42%	11,11%	10,00%	8,49%
brak odpowiedzi	21,43%	52,38%	50,00%	23,33%	18,75%	38,10%	20,83%	0,00%	20,00%	26,89%

Tabela 8-1 – Odpowiedź na pytanie co stanowi największy problem w zakresie ochrony środowiska w gminie ankietowanego

- Sierakowice:
 - zła praca sołtysów;
 - niski światopogląd na temat ochrony przyrody środowiska społeczeństwa.
- Rachowice:
 - brak zainteresowania pozyskiwaniem energii niekonwencjonalnej.
- Smolnica:
 - nieodpowiedzialni ludzie, którzy zanieczyszczają rowy, lasy, pola i powietrze spalając plastiki;
 - brak kotłowni na opał ekologiczny;
 - brak edukacji ekologicznej i brak zainteresowania tym tematem władz miasta i gminy.
- Sośnicowice:
 - wywóz gnojówki na łąki i pola;
 - brak patrolów na terenach leśnych, gdzie w czasie wolnym mnóstwo ludzi chce się zrelaksować pozostawiając po sobie śmieci;
 - zbyt duże ciągle rosnące koszty wywozu odpadów komunalnych;
 - okresowo brudna woda do spożycia;
 - brak instalacji gazowych;
 - brak składowiska materiałów ponadgabarytowych.
- Trachy:
 - firmy myjąc samochody na placach i ogrodach oraz wymiana oleju w silnikach i koparkach bezpośrednio na ziemi, naprawy we własnym zakresie lub nieprzystosowanych warsztatach;
 - nielegalne warsztaty, które nie są przygotowane, nie mają warunków; malowanie, spawanie, śmierdzące farby i lakiery.
- Twaróg Mały:
 - ogrzewanie domów węglem i „flutem”.

8.2 Postulowane zapotrzebowanie na działania w zakresie ochrony środowiska

Odpowiedzi na pytanie otwarte, o to co powinno zostać jak najszybciej zrobione w zakresie ochrony środowiska w gminie, zostały pogrupowane i zebrane w **tabeli 8-2**. Poniżej znajduje się zestawienie dokładnych odpowiedzi na pytanie, które **tabela 8-2** omawia tylko ogólnie:

- Bargłówka:
 - częste i powtarzające się uświadamianie ludzi w zakresie ochrony środowiska i negatywnych skutkach tego zaniechania;
 - budowa oczyszczalni ścieków;
 - pojemniki na śmieci umieszczone w lasach;
 - obniżenie kosztów dla mieszkańców za usuwanie nieczystości i śmieci;
 - wprowadzenie systemu dopłat za działania ekologiczne dla mieszkańców.
- Kozłów:
 - ochrona przed autostradą poprzez odpowiednie ogrodzenie;
 - więcej zieleni (dużo drzew zostało wyciętych przy budowie autostrady);
 - zmuszenie właścicieli posesji do czyszczenia i koszenia rowów.
- Łany Wielkie:
 - ograniczenie inwestycji budowlanych.
- Sierakowice:
 - tańszy odbiór śmieci.
- Rachowice:
 - większa dyscyplina mieszkańców w korzystaniu z możliwości usuwania odpadów.
- Smolnica:
 - bezrobotni, którzy korzystają z zasiłków powinni zadbać o porządek w swojej wsi (sprzątnięcie rowów przydrożnych);
 - karać ludzi wysypujących śmieci do lasów;
 - nakaz posiadania kubłów w każdym gospodarstwie;

	Bargłówka	Kozłów	Łany Wielkie	Sierakowice	Rachowice	Smolnica	Sośnicowice	Trachy	Tworóg Mały	Gmina
kanalizacja, oczyszczanie ścieków	53,57%	61,90%	50,00%	63,33%	75,00%	0,00%	37,50%	66,67%	30,00%	48,11%
rozwiązanie problemu śmieci	10,71%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%	14,29%	2,08%	11,11%	0,00%	5,19%
ekologiczne ogrzewanie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	12,50%	9,52%	6,25%	0,00%	0,00%	3,30%
melioracja	0,00%	14,29%	0,00%	3,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,89%
zmniejszenie natężenia ruchu drogowego	17,86%	0,00%	5,00%	10,00%	0,00%	4,76%	29,17%	11,11%	0,00%	12,26%
zadbanie o zieleń	7,14%	9,52%	0,00%	3,33%	0,00%	9,52%	0,00%	0,00%	0,00%	3,30%
wprowadzenie proekologicznych zakazów i kar	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%	11,11%	0,00%	2,36%
dopłaty do działań ekologicznych	7,14%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	2,08%	0,00%	30,00%	4,25%
edukacja ekologiczna	3,57%	0,00%	5,00%	0,00%	12,50%	4,76%	2,08%	0,00%	10,00%	3,30%
inne	7,14%	9,52%	5,00%	0,00%	6,25%	14,29%	6,25%	16,67%	10,00%	7,55%
brak odpowiedzi	21,43%	23,81%	35,00%	13,33%	25,00%	47,62%	35,42%	0,00%	20,00%	25,94%

Tabela 8-2 – Odpowiedź na pytanie co powinno zostać jak najszybciej zrobione w zakresie ochrony środowiska w gminie ankietywanego

- zlikwidować składowiska odchodów trzody chlewnej;
- zaostreżenie zasad wydawania pozwoleń na budowę domów, ograniczenie, możliwości budowy domów bezpośrednim sąsiedztwie lasów i innych terenów cennych przyrodniczo;
- egzekwowanie kar za nieposiadanie koszy na śmieci w każdym gospodarstwie domowym;
- surowe kary dla przyłapanych na zaśmiecaniu terenu;
- brak promocji Gminy w edukacji o środowisku;
- oszczędność wody, prądu;
- recykling.
- Sośnicowice:
 - pozostawiam do rozważenia burmistrzowi i jego zastępcy;
 - pełne zalesienie składowiska odpadów pochodzenia górniczego, pełne zabezpieczanie składowiska odpadów pochodzenia galwanicznego;
 - częstsza kontrola wody;
 - sieć gazowa;
 - UWAGA! Brak pasów poziomych na drogach uniemożliwia bezpieczeństwo na drogach, szczególnie podczas mgieł;
 - uświadomienie społeczeństwu istotności ekologii i zarządzeń z nią związanych;
 - wyciągnięcie konsekwencji wobec osób wysypujących śmieci w miejscach zabronionych.
- Trachy:
 - zakaz przekształcania działek rolnych na mieszkalne;
 - zmniejszenie koncentracji firm;
 - ograniczenie ilości samochodów na daną firmę;
 - kosze na śmieci na przystankach autobusowych;
 - likwidacja fermy drobiu.
- Twaróg Mały:
 - oczyszczenie Rzeki Biernawka;
 - zmniejszyć ilość zwierzyny leśnej lub założyć płot.

9 Wyniki ankietyzacji w odniesieniu do gminnych dokumentów programowych z zakresu ochrony środowiska³

Zgodnie z dokumentami dotyczącymi strategii rozwoju gminy, głównym zadaniem Gminy jest zaspakajanie podstawowych potrzeb wspólnoty samorządowej, w szczególności w zakresie:

- **Ładu przestrzennego, gospodarki terenami i ochrony środowiska,**
- Gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- Wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, utrzymania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych, zaopatrywania w energię elektryczną i ciepłą,
- Lokalnego transportu zbiorowego,
- Ochrony zdrowia,
- Pomocy społecznej w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- Komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
- Oświaty w tym szkół podstawowych, przedszkoli i innych placówek oświatowo – wychowawczych,
- Kultury w tym bibliotek komunalnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- Kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- Targowisk i hal sportowych,
- **Zieleni komunalnej i zadrzewień,**
- Cmentarzy komunalnych,
- Porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej,
- Utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- Zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej.

Pogrubione zakresy zadań gminy są zgodne z zakresem przedstawionej ankiety.

Zastępca Burmistrza sprawuje kontrolę, poprzez Referat Przedsięwzięć Publicznych, nad następującymi zakresami działań:

- zagospodarowaniem przestrzennym, Referat Przedsięwzięć Publicznych, nad:
- gospodarką komunalną i drogownictwem,
- geodezją i gospodarką gruntami,
- ekologią i ochroną środowiska,
- rolnictwem, leśnictwem i łowiectwem,
- melioracją,
- oraz inwestycjami

³ Rozdział opracowano na podstawie Strategii rozwoju gminy Sośnicowice 2001 – 2012) <http://sosnicowice.i-gmina.pl/strategia-rozwoju>

Wyniki tej ankiety mogą być przydatne także dla dwóch, spośród czterech, działających przy Radzie Miejskiej komisji:

- Komisja Budżetu Rozwoju Gospodarczego
- Komisja Oświaty, Zdrowia, **Ochrony Środowiska**, Bezpieczeństwa Publicznego i P.Poż.

9.1 Środowisko naturalne

Teren gminy posiada jedno z najkorzystniejszych warunków środowiska naturalnego występujących na obszarach położonych w sąsiedztwie aglomeracji GOP. Zgadza się to z opiniami samych mieszkańców, zgodnie z **rozdziałem 4**. Co więcej, zgodnie zawartymi tam wynikami, istnieje spora przewaga opinii mówiących o poprawie stanu środowiska.

9.1.1 Walory krajobrazowo-przyrodnicze

Gmina Sośnicowice charakteryzuje się wysokim standardem czystości środowiska w warunkach byłego województwa katowickiego oraz brakiem oddziaływań górniczych na powierzchnię ziemi. Tereny rolnicze i niezainwestowane w ilości 4 tyś. ha stanowią 35% ogólnej powierzchni gminy, natomiast pozostałą część tj. 58% zajmują lasy.

O ile w gminie nie ma raczej problemów szkód górniczych, według ankiet, dla mieszkańców Trach uciążliwe jest wysypisko kamienia kopalnianego. Zgodnie z przeglądanyimi dokumentami jednak jest to problem znany zarządowi gminy i podejmowane są pewne działania w celu zmniejszenia jego negatywnego wpływu.

Gmina Sośnicowice leży w otulinie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Jest to obszar o najwyższych wartościach przyrodniczych i kulturowych objęty ochroną prawną.

Park ten jest często wymieniany przez ankietowane osoby jako jedno z bogactw regionu o które warto zadbać. Podejście mieszkańców jest więc w tym przypadku jak najbardziej zgodne z podejściem zarządu. Tak samo w opiniach mieszkańców pojawiły się, wymienione w Strategii rozwoju, drzewa - pomniki przyrody objęte ochroną prawną tj.:

- aleja 89 drzew w Kozłowie,
- cztery dęby szypułkowe w Łanach Wielkich,
- rezerwat przyrody „Las Dąbrówka” obejmujący grunty leśne o zróżnicowanych typach siedliskowych i zróżnicowanej strukturze wiekowej oraz gatunkowej drzewostanu.

9.1.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Przez teren gminy Sośnicowice na długości około 7,5 km przepływa rzeka Bierawka, która jest lewym dopływem Odry. Obszar gminy podzielony jest na zlewnie czterech potoków: Sośnicowicki, Sierakowicki, Młynówka i Kozłówka (łączna długość ok. 20km) i większych rowów melioracji szczegółowej. Administratorem koryta rzeki Bierawki jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Gliwice, natomiast potoków Regionalny Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach Rejonowy Oddział w Gliwicach.

Jednym z problemów na jaki zwracają uwagę mieszkańcy to zanieczyszczenie rzeki Bierawka. Jednocześnie gmina, w sferze ekologii, zmierza do dociążenie i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Sośnicowicach. Istniejący program „czystej Odry” pozwala wierzyć, że stan wspomnianej rzeki będzie się poprawiał.

Gmina posiada własne studnie głębinowe. Zaopatrzenie w wodę przez mieszkańców zostało dobrze ocenione.

9.1.3 Powietrze

Największą rolę odgrywają zanieczyszczenia, których źródło stanowią obiekty tzw. niskiej emisji tj. budynki mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej zlokalizowane na terenach sołectw. Główną przyczyną emisji pyłów i dwutlenku siarki jest stosowanie do opalania tych obiektów mułu węglowego bądź najtańszych gatunków węgla, silnie zapopielonych i zasiarconych.

Podobnie wypowiadają się ankietowane osoby. Dużym problemem jest kwestia ogrzewania. Także niska świadomość niektórych osób, palących różnego rodzaju tworzywa sztuczne.

9.1.4 Gleba

Jakość gleby została oceniona przede wszystkim jako średnia. Jednak pojawiła się także duża ilość głosów za tym, że jakość gleby jest dobra. Zgodnie ze dokumentami strategii rozwoju, na obszarze gminy dominują gleby średnie (IVa i IVb. klasy bonitacyjnej) stanowiące 45% powierzchni gruntów rolnych. Gleby dobre (IIIa i IIIb kl.) stanowią 31%, zaś gleby słabe (klasy V, VI i Vz) stanowią 24% arealu gruntów ornych.

Dalej w strategii rozwoju możemy przeczytać, że ilość gruntów wymagających rekultywacji wynosi 61 [ha], z czego 23% to tereny zdewastowane (14 [ha]), zaś pozostała ich część stanowiąca 77% to tereny zdegradowane (48ha). W latach 1995-1997 ani nie prowadzono działań rekultywacyjnych nie zagospodarowano tych gruntów ani na cele rolnicze ani też na cele leśne.

9.1.5 Unieszkodliwianie ścieków i odpadów

Aktualny stan kanalizacji i gospodarki ściekami otrzymał stosunkowo niską notę. Zgodnie ze strategią rozwoju, zarząd podjął już odpowiednie działania zmierzające do poprawy sytuacji.

Od stycznia 1994 roku funkcjonuje gminne wysypisko odpadów komunalnych zlokalizowane w Trachach. Składowisko to wybudowane zostało w technologii całkowicie zabezpieczającej środowisko przed negatywnym wpływem deponowanych odpadów. Wśród ankiet zlokalizowano informacji o tym aby wysypisko to było uciążliwe dla mieszkańców. Dlatego też można uznać, że inwestycja ta spełnia swoje założenia.

Pojawiły się głosy, że dla mieszkańców uciążliwe jest zaśmiecanie przez osoby prywatne terenów zielonych.

10 Podsumowanie i wnioski końcowe

Zarząd gminy rejestruje te same problemy, które zauważają mieszkańcy. Systematyczne prowadzenie działań zgodnych ze Strategią rozwoju gminy jest dobrze oceniane przez mieszkańców.